

**UITVOERINGSPLAN
WATERBEHEER**

**ALBLASSERWAARD
2007-2009**

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
1.1 Algemeen.	5
1.2 Plaats van de gebiedsgerichte uitvoeringsplannen	5
1.2.1 Doel van het uitvoeringsplan	5
1.2.2 Beperkingen van het uitvoeringsplan	6
1.2.3 Status van het uitvoeringsplan	6
1.2.4 Partiële herziening	6
1.3 Proces	6
1.4 Samenwerking	7
1.5 Leeswijzer	7
2 Algemeen beleidskader	8
2.1 Europese Kaderrichtlijn Water	8
2.2 Nationaal Bestuursakkoord Water	9
2.3 Beleidsplan Groen, Water en Milieu, Zuid-Holland	9
2.4 Beleid Waterschap Rivierenland	10
2.4.1 Waterstructuurplan Alblasserwaard en Vijfheerenlanden	10
2.4.2 De Strategienota 2006-2009	10
2.4.3 Nieuw beleid	11
3 Actuele en gewenste situatie	15
3.1 Actuele en gewenste situatie waterkwantiteit	15
3.2 Actuele en gewenste situatie waterkwaliteit	18
3.3 Actuele en gewenste situatie waterbodem	20
3.4 Actuele en gewenste situatie Stedelijk gebied	21
3.5 Actuele en gewenste situatie waardevolle/ beschermde gebieden	23
4 Uitvoeringsprogramma	25
4.1 Landelijk gebied	25
4.1.1 Algemene maatregelen	25
4.1.2 Specifieke maatregelen	26
4.2 Stedelijk gebied	27
4.2.1 Algemene maatregelen	27
4.2.2 Specifieke maatregelen	29
4.3 Waardevolle/ beschermde gebieden	30
4.3.1 Algemene maatregelen	30
5 Realisatie doelstellingen	32
6 Planning en kosten	35
6.1 Planning	35
6.2 Tariefontwikkeling	36
Bijlage 1, functiebeschrijvingen Zuid-Holland	37
Bijlage 2, maatregelen regionale wateroverlast	39
Bijlage 3, monitoring watersystemen	40
Bijlage 4, kaarten	41

1. Inleiding

1.1 Algemeen

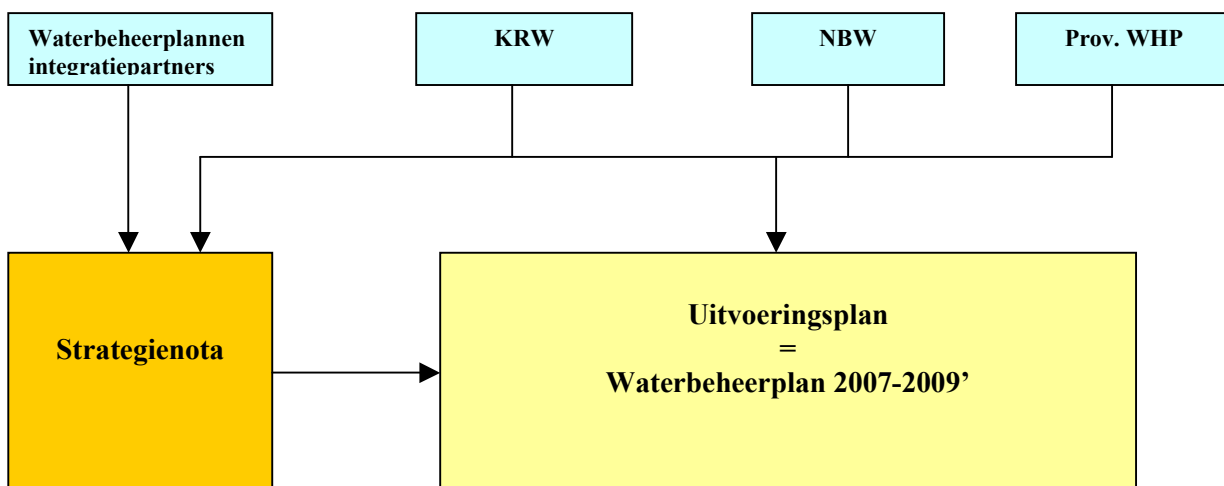
Op grond van de Wet op de waterhuishouding zijn waterschappen verplicht iedere vier jaar een waterbeheerplan op te stellen. De partiële herziening van het Integraal waterbeheersplan 2 Zuid-Holland zuid (IWBP2 ZHZ) is geldig tot 18 mei 2007. Landelijk is afgesproken dat de waterschappen in 2008/ 2009 nieuwe waterbeheerplannen vaststellen om de doelen, ambities en maatregelen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) binnen een beheergebied goed af te stemmen. Een nieuw gebiedsbreed integraal waterbeheerplan zou dus, gelet op de geldigheidstermijnen van de oude plannen, maar een korte werkingsduur hebben. Daarom is ervoor gekozen om voor deze korte periode geen nieuw gebiedsbreed integraal waterbeheersplan op te stellen, maar meer uitvoeringsgerichte plannen per deelgebied (deelgebiedsuitvoeringsplannen). Hierin wil het waterschap aan burgers en de provincies duidelijk maken aan welke onderwerpen het waterschap prioriteit geeft in deze interim-periode en welke beleidsuitgangspunten daaraan ten grondslag liggen.

Afgesproken is dat de uitvoeringsplannen in het Zuid-Hollandse deel van het beheersgebied van Waterschap Rivierenland de status krijgt van waterbeheerplan. De uitvoeringsplannen doorlopen dan ook de overleg- en inspraakprocedure. Deze waterbeheerplannen voor deelgebied Beneden Linge (met daarin de Vijfheerenlanden) en deelgebied Alblasserwaard hebben een looptijd van 2007 tot en met 2009.

1.2 Plaats van de gebiedsgerichte uitvoeringsplannen

In Zuid-Holland maakt dit gebiedsgerichte uitvoeringsplan deel uit van een planstructuur die in figuur 1 wordt verduidelijkt.

Het uitvoeringsplan Alblasserwaard is het waterbeheerplan voor dit deelgebied. De input voor het uitvoeringsplan/ waterbeheerplan wordt gevormd door het beleid zoals dat is c.q. wordt vastgesteld in de NBW- en KRW trajecten (voor KRW betreft dit met name geen-spijt-maatregelen) en het provinciaal beleid dat is vastgelegd in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland (BGWM) en de vertaling van deze externe beleidskaders in de Strategienota.

Figuur 1

1.2.1 Doel van het uitvoeringsplan

In het uitvoeringsplan zijn de doelen, ambities en maatregelen voor het waterbeheer in het deelgebied Alblasserwaard vastgelegd voor de periode 2007 tot en met 2009. Daar waar mogelijk geeft het uitvoeringsplan een doorkijk tot 2015.

‘Water op orde’ is een terugkerend thema in het uitvoeringsplan. Dit geldt voor zowel de kwantitatieve als kwalitatieve aspecten van het waterbeheer. Daarbij streven we naar synergie. De te treffen maatregelen om het watersysteem in kwantitatieve zin ‘op orde’ te krijgen dienen zoveel mogelijk ook de waterkwaliteit te bevorderen. Andersom geldt uiteraard hetzelfde.

1.2.2 Beperkingen van het uitvoeringsplan

De input voor dit uitvoeringsplan wordt gevormd door het beleid zoals dat is c.q. wordt vastgesteld in de NBW- en KRW trajecten, het provinciaal beleid dat is vastgesteld in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland (BGWM) en de vertaling van deze externe beleidskaders in de Strategienota. De doelen, ambities en maatregelen vanuit het KRW-traject komen te laat (2008) om te kunnen worden opgenomen in het uitvoeringsplan. Wel worden in het uitvoeringsplan reeds geen-spijt-maatregelen genoemd. Deze liggen in lijn met de richting waarin de discussie over doelen, ambities en maatregelen zich beweegt.

1.2.3 Status van het uitvoeringsplan

Het waterschap beschouwt de doelen, ambities en maatregelen in het uitvoeringsplan als een inspanningsverplichting. Dit betekent niet dat zij vrijblijvend zijn. De bij het waterbeheer betrokken overheden hebben hun onderscheiden rollen en verantwoordelijkheden opnieuw gedefinieerd, in een nieuwe sturingsfilosofie. Hierin past het niet om vrijblijvend om te gaan met afspraken en doelstellingen.

Voor ingelanden, belanghebbenden en partners in het waterbeheer is het uitvoeringsplan vooral een bron van informatie over het waterbeheer in het Rivierengebied. Derden kunnen aan dit uitvoeringsplan geen rechten ontlenen. Het uitvoeringsplan legt hen ook geen verplichtingen op. Het uitvoeringsplan biedt een motivering voor de besluiten van het waterschap. Besluiten, regelingen en verordeningen gebaseerd op deze nota kunnen overigens wel leiden tot verplichtingen voor derden.

1.2.4 Nieuw waterbeheerplan in Zuid-Holland

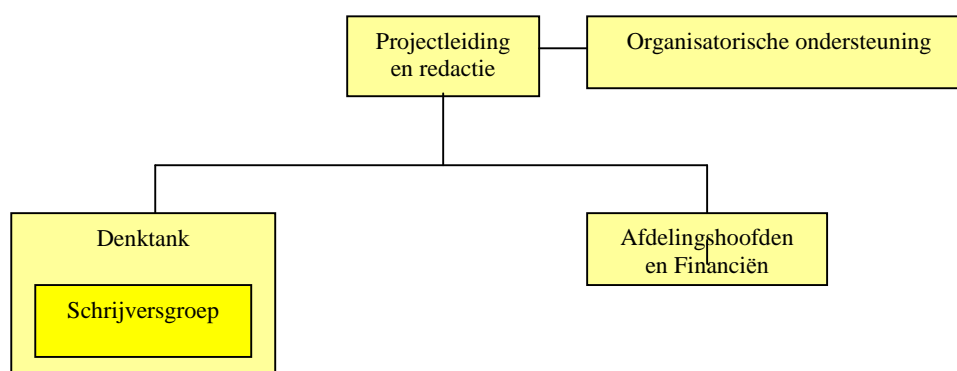
In Zuid-Holland is afgesproken dat de gebiedsgerichte uitvoeringsplannen de status krijgen van waterbeheerplan en dus de overleg- en inspraakprocedure doorlopen.

Gelet op de opbouw en inhoud van de uitvoeringsplannen kan worden geconcludeerd dat de uitvoeringsplannen aan alle vereisten, zoals gesteld in de ‘Verordening waterbeheer Zuid-Holland’ voldoen.

Op 22 juni 2007 heeft het Algemeen Bestuur het ontwerpuitvoeringsplan Alblasserwaard vastgesteld. Het ontwerpuitvoeringsplan heeft vervolgens van 18 juli tot en met 22 augustus 2007 ter inzage gelegen. De ingediende zienswijzen en adviezen hebben aanleiding gegeven tot één aanpassing van het ontwerpuitvoeringsplan. Het uitvoeringsplan zal naar verwachting op 26 oktober 2007 door het Algemeen Bestuur vastgesteld worden als herziening van het Integraal Waterbeheerplan Zuid-Holland-Zuid 2. Vervolgens zal het uitvoeringsplan ter goedkeuring worden aangeboden aan de provincies.

1.3 Proces

Aan de totstandkoming van dit plan hebben een groot aantal medewerkers van de directie Watersystemen mee gewerkt. In het navolgende schema is de projectorganisatie ‘uitwerking uitvoeringsplannen’ weergegeven. Met deze projectorganisatie is bereikt dat zowel de beleidsmatige als praktische inbreng van alle relevante beleidsvelden kon worden gewaarborgd.

Het conceptplan is, voordat het als ontwerp de interne besluitvormingsprocedure is ingegaan, ter commentaar toegestuurd aan vertegenwoordigers van de provincies, de in het deelgebied liggende gemeenten, natuurbeherende organisaties en belangenorganisatie. De gemaakte opmerkingen zijn verwerkt in het ontwerp-uitvoeringsplan. Er is voor gekozen om geen hoorzittingen te organiseren. Voor deze werkwijze is gekozen omdat:

- de uitvoeringsplannen slechts een beperkte tijd van kracht zullen zijn. Daarbij zijn de onderwerpen die - ten opzichte de oude beheerplannen veranderingen van beleid met zich meebrengen veelal reeds in een ander kader met burgers, overheden en belangenorganisaties gecommuniceerd. Dit betreft:
  - de maatregelen die voorkomen uit de normenstudies. In het kader van het NBW-traject is uitgebreid met de streek gecommuniceerd en is samen met de streek gezocht naar oplossingen;
  - de meer gebiedsgerichte maatregelen. Deze komen veelal voort uit de waterhuishoudingsplannen van de provincies. Ook met betrekking tot dit plan geldt dat het reeds een volledige overleg- en inspraakprocedure heeft gevolgd;
- de uitvoeringsplannen voor wat betreft de KRW vrijwel alleen geen-spijt-maatregelen zullen bevatten, omdat andere maatregelen nog niet bekend zijn (zie ook kopje 'Beperkingen van de uitvoeringsplannen'). Met betrekking tot de 'globale verkenning' en de 'gedetailleerde uitwerking' in het kader van de KRW, is voorzien in een uitgebreide consultatie van de streek;
- wordt ingeschat dat, gelet op de intensieve contacten met de streek in verband met bovenstaande onderwerpen, het contraproductief zal werken als ten behoeve van de uitvoeringsplannen ook nog eens een uitgebreid overlegtraject zou worden opgestart.

1.4 Samenwerking

Dit uitvoeringsplan is een plan van Waterschap Rivierenland. Maar het plan zal alleen werken als het in samenwerking met de gemeenten, provincie, belangenorganisaties, bedrijven en burgers wordt uitgevoerd. Vernieuwing van het waterbeheer is een gezamenlijke opgave en het succes daarvan is een resultante van de samenwerking. Daarom is bijvoorbeeld de totstandkoming van stedelijke waterplannen zo belangrijk en ondersteunen wij dat door belangrijke financiële bijdragen, maar ook door de inbreng van onze deskundigheid. Maatregelen die gericht zijn op de bestrijding van wateroverlast kunnen voor een groot deel alleen worden uitgevoerd met medewerking van derden, bijvoorbeeld omdat de bestemming van gronden of de ruimtelijke inrichting gaat veranderen.

Waterschap Rivierenland streeft naar integrale oplossingen voor het waterbeheer. Samenwerking met instanties die andere belangen nastreven, zoals het creëren van waternatuur, het vormgeven van water als decor voor stedelijke architectuur, het vergroten van gebruiksmogelijkheden van water en de instandhouding van landschappelijke en cultuurhistorische waarden kunnen waterprojecten meerwaarde geven. Door in te springen op kansen die ruimtelijke ontwikkelingen bieden kunnen maatregelen beter worden afgestemd en in samenhang met andere maatregelen worden genomen. Het draagvlak voor onze plannen wordt hierdoor vergroot. Bovendien is het mogelijk om kennis en visie te delen, creatieve oplossingen aan te boren en tijdrovende procedures te voorkomen.

1.5 Leeswijzer

- Hoofdstuk 1 Inleiding: dit hoofdstuk bevat informatie over het doel en de status van het uitvoeringsplan.
- Hoofdstuk 2 Algemeen beleidskader: in dit hoofdstuk wordt -uitgaande van het algemeen beleidskader (NBW, KRW, BGWM en bestaande en toekomstige wet- en regelgeving)- beschreven aan welke eisen het watersysteem in 2015 moet voldoen. In paragraaf 2.4.3 zijn de beleidswijzigingen en -aanvullingen (t.o.v. het IWBP2) op hoofdlijnen opgenomen.
- Hoofdstuk 3 Actuele/ gewenste situatie: De actuele situatie van het water(systeem) wordt vergeleken met de gewenste situatie in 2009 (in enkele gevallen 2015). Uit deze analyse wordt duidelijk welke knelpunten er zijn en kunnen oplossingen worden gevonden.
- Hoofdstuk 4 Uitvoeringsprogramma 2007-2009: dit hoofdstuk vormt de spil van het uitvoeringsplan. Men ziet in dit hoofdstuk terug op welke wijze Waterschap Rivierenland uitvoering wilt geven aan het waterbeleid in het deelgebied Alblasserwaard. Vanwege het integrale karakter

worden de maatregelen beschreven per soort gebied: landelijk gebied, stedelijk gebied en waardevolle/ beschermde gebieden.

Hoofdstuk 5 Realisatie doelstellingen: in dit hoofdstuk wordt duidelijk gemaakt of de voorgestelde maatregelen voldoende zijn om het doel -water op orde in 2015- te halen.

Hoofdstuk 6 Planning en kosten.

2. Algemeen beleidskader

De plannen en maatregelen in dit Uitvoeringsplan moeten passen in het kader dat door verschillende overheidsinstanties wordt geschetst op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en natuur en uiteraard de waterhuishouding. Voor elk van deze sporen wordt het strategisch niveau ingevuld door het rijk, het tactisch niveau door de provincies en het operationele niveau door gemeenten en waterschappen. Tussen deze overheden en de genoemde beleidsterreinen bestaat een nauwe relatie. Daarom is het noodzakelijk dat de verschillende plannen goed op elkaar afgestemd zijn en elkaar waar nodig aanvullen.

Kortheidshalve wordt in deze paragraaf alleen ingegaan op:

- de Europese Kaderrichtlijn Water;
- het Waterbeleid 21^e eeuw/ Nationaal Bestuursakkoord Water;
- het provinciale waterhuishoudingsplan (BGWM);
- de Strategienota van het waterschap.

Met name in het BGWM vindt afstemming plaats met de ruimtelijk ordenings- de milieu- en de natuuraspecten. De plannen op deze beleidsterreinen worden daarom in deze paragraaf niet verder uitgewerkt.

2.1 Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is vastgesteld in december 2000. De richtlijn heeft tot doel oppervlaktewater en grondwater in zowel kwalitatief als kwantitatief opzicht te beschermen en te verbeteren.

De hoofddoelen van de KRW zijn:

- het bereiken van een goede chemische en ecologische kwaliteit van grond- en oppervlaktewater;
- het bevorderen van duurzaam gebruik van water;
- het realiseren van een forse vermindering van lozingen en emissies van stoffen naar het oppervlaktewater die het milieu schaden;
- het bewerkstelligen van een forse vermindering van huidige en toekomstige verontreiniging van grondwater;
- het voldoen aan de doelstellingen voor beschermde gebieden conform de vogel- en habitatrichtlijn, de gewasbeschermingsrichtlijn, de nieuwe Europese zwemwaterrichtlijn en de nitraatrichtlijn.

De KRW gaat uit van internationale stroomgebieden. Nederland maakt deel uit van vier van deze internationale stroomgebieden. Het waterschap Rivierenland ligt in zijn geheel in deelstroomgebied Rijn-West.

Begin 2006 heeft Waterschap Rivierenland de zogenaamde 'Globale verkenning' uitgevoerd en de uitkomsten daarvan vastgesteld. De daarbij opgedane kennis is gebruikt bij de opstelling van dit uitvoeringsplan.

Implementatietraject KRW

Eind 2004 is de eerste fase van de implementatie van de KRW afgerond met het opstellen van het rapport 'karakterisering deelstroomgebied Rijn-West'. In dit rapport wordt de huidige toestand van het oppervlaktewater beschreven.

Van 2005 tot 2009 loopt de 2^e fase van de implementatie: het opstellen van doelen en maatregelen. Het gaat er dan om welke ecologische en chemische kwaliteit wordt nagestreefd en hoe dat bereikt wordt. Hierbij zijn vooral partijen in de regio aan zet. Een nauwe samenwerking van het waterschap met onder anderen gemeenten, provincies en belangenorganisaties in zogenaamde gebiedsprocessen is hierbij noodzakelijk.

De doelen en maatregelen van de KRW worden verwerkt in gebiedsgerichte rapportages en in het stroomgebiedbeheersplan voor Rijn-West. Tevens worden ze (vanaf 2009) verwerkt in het dan op te stellen Integraal Waterbeheersplan Rivierenland. In 2012 moeten vervolgens de maatregelen in uitvoering zijn. In 2015 moet (dit is een resultaatsverplichting) de nagestreefde ecologische en chemische kwaliteit, voor alle waterlichamen, zijn gehaald. Derogatie is mogelijk tot 2027.

2.2 Nationaal Bestuursakkoord Water

De hoogwaterperioden op de grote rivieren in 1993 en 1995, de overlast van de extreme neerslag in het voorjaar van 1994 en het najaar van 1998 en het voorjaar van 2005, maar ook de langdurige droogteperiode in 2003, maken duidelijk dat het watersysteem steeds meer onder druk staat. De ruimte voor water is steeds verder ingeperkt. Tegelijkertijd verandert het klimaat, daalt de bodem en neemt het verharde en bebouwde oppervlak steeds verder toe. Alles bijeen leidt dat tot een grotere kans op extreme omstandigheden: watertekorten, wateroverlast, en bedreigende hoogwaterperioden.

In 2003 is het 'Nationaal Bestuursakkoord Water' (NBW) ondertekend. Uitvoering van het akkoord moet ertoe leiden dat het watersysteem in 2015 op orde is. In het NBW zijn taakstellende afspraken opgenomen over veiligheid en overlast. Daarnaast zijn procesafspraken gemaakt over het omgaan met watertekorten, verdroging, verzilting, water(bodem)kwaliteit, sanering waterbodems en ecologie.

De belangrijkste afspraken zijn:

- waterbeleid moet worden gebaseerd op de stroomgebiedsbenadering;
- de watertoets is een verplicht onderdeel van ruimtelijke ordeningsprocedures en de waterparagraaf een verplicht onderdeel van ruimtelijke plannen;
- de trits 'vasthouden- bergen- afvoeren' is leidraad bij de keuze van maatregelen om:
  - gebiedseigen (neerslag)water zo lang mogelijk vast te houden;
  - neerslagwater zoveel mogelijk in het eigen gebied te bergen;
  - alleen overtollig water (zo traag mogelijk) af te voeren.

2.3 Provinciaal Waterhuishoudingsplan (BGWM)

Het strategisch waterbeleid is vastgelegd in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu van de provincie Zuid-Holland. Dit plan geeft richting aan het beschermen, instandhouden en verbeteren van de waterhuishouding voor alle maatschappelijke functies.

De hoofddoelstelling voor het waterhuishoudkundige beleid is het ontwikkelen en instandhouden van gezonde waterhuishoudkundige systemen, die een duurzaam gebruik ten behoeve van mens en natuur garanderen.

In het BGWM wordt uiteraard veel aandacht besteed aan de verplichtingen die voortvloeien uit de NBW- en KRW-trajecten. Het realiseren van de wateropgave en het bereiken van een goede ecologische en chemische waterkwaliteit staat centraal.

Agendapunten Beleidsplan Groen, Water en Milieu, Zuid-Holland

Afspraken maken over kaderstelling

'De provincie gaat met de waterbeheerders op korte termijn afspraken maken over hoe ze precies gaan samenwerken, verantwoording gaan afleggen en hoe het beleid en de plannen worden geëvalueerd. Als kaderstellende plannen van de provincie en uitvoeringsgerichte plannen van de waterschappen worden voorbereid, is er behoefte aan om de werkwijze en de wederzijdse betrokkenheid te herijken. Dit is in lijn met de sturingsfilosofie en gericht op modern partnership binnen het regionale waterbeheer. Als de provincie specifiek beleid uitwerkt, wil ze strategische kaders vaststellen om oplossingsrichtingen te toetsen en integraal af te wegen. Van de waterbeheerders wordt verwacht dat die zich concentreren op operationele kaders voor en inventarisatie van knelpunten en dat ze maatregelen nemen. De provincie wil jaarlijks bestuurlijk overleggen over de voortgang van plannen en over de toetsbare doelen daarin. Met deze werkwijze kan het beleid in onderling overleg tijdig worden bijgestuurd en kunnen op hoofdlijnen afspraken worden gemaakt.'

Uitwerken Kaderrichtlijn water als maatschappelijke opgave

'De KRW, inclusief zwemwater- en grondwaterrichtlijn, kan verstrekkende gevolgen hebben voor het waterbeheer en het huidig ruimtegebruik. Deze gevolgen moeten tijdig doordacht worden, ook in ruimtelijke, economische en (dus) maatschappelijke zin. Samen met de partners bij de uitwerking van de KRW in Rijn-West en Maas wil de provincie heldere afwegingskaders stellen en duidelijk communiceren met gemeenten, drinkwaterbedrijven, belangenorganisaties en bewoners over nut, noodzaak en consequenties van de KRW.'

Verder in praktijk brengen van afspraken Nationaal Bestuursakkoord Water

'Veel van de maatregelen die voortvloeien uit het NBW komen voor rekening van de waterbeheerders en gemeenten. De provincie moet zorgen dat er heldere ruimtelijke kaders zijn voor ruimtelijke WB-21-maatregelen en moet deze maatregelen bij integrale gebiedsontwikkeling ruimtelijk vertalen. 'Ruimte voor water' heeft al doorgewerkt in de Zuid-Hollandse streekplannen via de deelstroomgebiedvisies. De afspraken die de waterpartners hebben gemaakt in het procesconvenant 'Regionale uitwerking NBW (2004)' worden begin 2006 geëvalueerd. Dan wordt ook duidelijk hoe de wateropgave voor wateroverlast en de regionale uitvoeringsafspraken moeten worden geactualiseerd.'

Stimuleren van integraal stedelijk waterbeheer

'Binnen de stad hangen wateraspecten zoals waterkwaliteit, riolering, waterberging, veiligheid, grondwateroverlast nauw samen met ruimtelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte. De provincie is er voorstander van dat gemeenten, waterschappen, lokale partijen en bewoners het stedelijk waterplan samen beheren. De nieuwe Wet gemeentelijke watertaken moet het de gemeenten mogelijk maken om kostbare maatregelen, zoals regenwater afkoppelen, onder de (verbrede) rioolheffing te laten vallen. De provincie gaat ervan uit dat gemeenten en waterschappen onderling concrete afspraken maken over alle aspecten van stedelijk waterbeheer en daar hoort bij dat maatregelen ruimtelijk worden vertaald.'

Bewust omgaan met water en bodem in veenweidegebieden

'Het veenweidegebied heeft te kampen met bodemdaling, met melkveehouderij in het nauw en met hoge kosten om water en openbare ruimte te beheren. In het veenweidegebied is dé belangrijkste wateropgave om het versnipperd en weinig natuurlijk peilbeheer op te heffen. Daarnaast moeten kansen worden benut voor meer watervoorraden voor droge tijden. Door uit te gaan van 'functie volgt peil'¹ en door van grotere en robuustere peileenheden uit te gaan, wordt het gebied minder kwetsbaar voor te veel en te weinig water en is de waterhuishouding beter te beheersen. Omdat dit mogelijk consequenties heeft voor de ruimtelijke inrichting van het veenweidegebied, is dit niet alleen een zaak van waterbeheerders en gemeenten. De provincie zet zich conform de sturingsfilosofie in om met de waterbeheerders en de streek de Krimpenerwaard, Gouwe-Wiericke en de Venen duurzaam en integraal herin te richten.'

2.4 Beleid Waterschap Rivierenland

2.4.1 Waterstructuurplan Alblasserwaard en Vijfheerenlanden

In 2002 is het waterstructuurplan Alblasserwaard en Vijfheerenlanden opgesteld door de waterbeheerders in het gebied. Dit plan bevat de toekomstvisie voor het waterbeheer en is een belangrijk middel in de communicatie over het gewenste waterbeleid in relatie tot de ruimtelijke ordening. Doel is vanuit het water een bijdrage te leveren aan samenwerking tussen het waterbeleid en de ruimtelijke ordening. Er wordt ingegaan op kansen voor meervoudig ruimtegebruik zodat waterwensen en wensen vanuit de ruimtelijke ordening samen kunnen gaan. In het plan is een waterstreefbeeldkaart opgenomen. De op de kaart aangegeven wateropgave is achterhaald, omdat in 2006 de wateropgave in het landelijke gebied is bepaald aan de hand van de landelijke werknormen.

---

¹ De uitkomsten van de veenweidepacten gelden niet automatisch voor de Alblasserwaard. Dit klei-op-veengebied is wat betreft de grondslag voor grote delen wezenlijk anders dan de veengebieden waar de veenweidepacten betrekking op hebben. Het gebied is koploper voor de melkveehouderij in Zuid-Holland. De bedrijfsstructuur en omvang is goed. Omdat de melkveehouderij hier perspectief heeft, is het gewenst maatregelen te nemen die gericht zijn op verdere verbetering van de agrarisch-economische structuur. In de Alblasserwaard geldt nog steeds het uitgangspunt 'peil volgt functie'.

2.4.2 De Strategienota 2006-2009

In de Strategienota 2006-2009 is het beleid met betrekking tot het watersysteem van Waterschap Rivierenland vastgelegd. Hierbij zijn een viertal sporen te onderscheiden te weten:

- (Nieuw) Europees en landelijk (water)beleid is geïntegreerd in het waterschapsbeleid en wordt tot uitvoering gebracht.
- Provinciaal waterbeleid is vertaald naar waterschapsbeleid en wordt tot uitvoering gebracht.
- Het waterschapsbeleid van de integratiepartners is geharmoniseerd.
- Bestaand waterschapsbeleid en werkwijzen zijn verbeterd.

In de Strategienota zijn keuzes (op hoofdlijnen) gemaakt met betrekking tot de uitvoering in de periode 2006-2009 die in dit deelgebiedsuitvoeringsplan verder worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Een belangrijke nevenfunctie van de Strategienota is, om het waterbeleid van de fusiepartners die nu samen Waterschap Rivierenland vormen, te integreren.

2.4.3 Nieuw beleid

Sinds de totstandkoming van het IWBP2 ZHZ en de partiële herziening daarvan, is het beleid met betrekking tot het watersysteem verder geëvolueerd. De daaruit voortvloeiende beleidswijzigingen en -aanvullingen, zijn opgenomen in de hierboven genoemde Strategienota. In deze paragraaf worden deze beleidswijzigingen en -aanvullingen (ten opzichte van het IWBP2 ZHZ) op hoofdlijnen aangegeven. Het gaat bij de beleidswijzigingen met name om: de functies (inclusief bijlage 1), de landelijke werknormen, de normering en toetsing stedelijk gebied en het beleid met betrekking tot de 4^e trap rwzi's. De overige genoemde punten in deze paragraaf betreffen aanvullingen op het beleid van het IWBP2 ZHZ. De in deze paragraaf genoemde beleidsuitgangspunten vormen de hoofdpunten van het waterbeleid van waterschap Rivierenland.

Functies

Sinds de totstandkoming van het IWBP2 en de partiële herziening daarvan, hebben de functies en functiebeschrijvingen in Zuid-Holland veranderingen ondergaan. In bijlage 1 wordt een overzicht gegeven van de verschillende functies en de daarbij behorende functiebeschrijvingen zoals deze gelden voor het deelgebied Alblasterwaard (bron streekplan Zuid-Holland-oost).

Op de 'Functiekaart' zijn de gebieden aangegeven waarvoor bovenstaande functies gelden.

Waterkwantiteit

Normeringen en toetsing landelijk gebied

Bij de normering en toetsing van het landelijk gebied gelden de volgende uitgangspunten:

- De toetsing vindt plaats met behulp van de landelijke werknormen.
- In gebieden waar het beschermingsniveau nu hoger is dan de werknormen wordt dit hogere beschermingsniveau gehandhaafd (standstill-principe).
- Het maaiveldcriterium (het percentage van het areaal, dat mag inunderen voordat de norm van wordt overschreden) wordt toegepast op het niveau van een peilgebied.
- Het waterschap zal in gebieden met natuur die niet erg kritisch m.b.t. de waterhuishouding is, in principe uitgaan van een norm die gelijk is aan grasland (T=10 jaar).
- In gebieden met kritische natuur wordt op basis het provinciaal beleid en het waterschapsbeleid de maximaal toelaatbare inundatiefrequentie bepaald.
- Het waterschap gaat bij het kwantificeren van de wateropgave uit van de klimatologische omstandigheden zoals geprognosticeerd voor 2050 (huidige neerslagintensiteit + 10%).

De landelijke werknormen zijn in onderstaande tabel aangegeven.

Normklasse gerelateerd aan grondgebruiktype	Maaiveldcriterium	Basis werk criterium [1/jr]
Grasland/ natuur*	5 procent	T= 10 jaar
Akkerbouw	1 procent	T= 25 jaar
Hoogwaardige land- en tuinbouw	1 procent	T= 50 jaar
Glastuinbouw	1 procent	T= 50 jaar
Bebouwd gebied	0 procent	T= 100 jaar

* Voor een beperkt aantal natuurterreinen geldt een afwijkende (lichtere) gebiedspecifieke norm. In deze gebieden wordt water vastgehouden, waardoor de inundatiefrequentie hoger is dan T= 10 jaar

Maatregelen

Nadat de wateropgave in beeld is gebracht (begin 2006) heeft het waterschap tot 2015 de tijd om het systeem samen met andere partners 'op orde' te brengen.

Het waterschap legt het accent de eerste jaren op maatregelen, die op korte termijn tot resultaat leiden. Dit zullen in eerste instantie maatregelen in het eigen watersysteem zijn in de vorm van:

- Automatisering stuwbeheer;
- Flexibel peilbeheer;
- Aanleg van waterbergingsoevers / EVZ;
- Aanleg van open water (lijnvormig).

Gedifferentieerd maaien

Het waterschap voert in de planperiode, na evaluatie van de pilot, de methodiek van gedifferentieerd maaien waterschapsbreed in. De methodiek van gedifferentieerd maaien gaat er vanuit dat verschillende gebieden (landbouwgebied, stedelijk gebied en natuurgebied) verschillende vormen van onderhoud nodig hebben. Ook de functie van de betreffende watergang is daarbij van belang. Onderscheiden worden de basisfunctie, de natuurfunctie en gebruiksfuncties (vis-, zwem-, kano- en vaarwater). De combinatie van soort gebied en soort functie bepaalt de intensiteit van het onderhoud. Gedifferentieerd maaien heeft tot doel de ecologische omstandigheden van watergangen te verbeteren.

In het algemeen leidt de methodiek van gedifferentieerd maaien er toe dat:

- er minder vaak gemaaid wordt;
- het natte profiel slechts deels wordt gemaaid;
- er rekening wordt gehouden met de Flora en faunawet (later maaien);
- het onderhoud, zowel in het droge als in het natte profiel, zoveel mogelijk plaats vindt met de maaikorf.

Verdringingsreeks watertekort

De landelijke verdringingsreeks, die de verdeling van het beschikbare zoete water over de 'gebruikers' bepaalt, wordt, indien dit noodzakelijk is, toegepast. Uitgangspunten van de verdringingsreeks zijn:

1. Veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade
  - Stabiliteit van waterkeringen
  - Klink en zettingen (veen en hoogveen)
  - Natuur (gebonden aan bodemgesteldheid)
2. Nutsvoorzieningen
  - Drinkwatervoorziening
  - Energievoorziening
3. Kleinschalig hoogwaardig gebruik
4. Overige belangen (economische afweging ook voor natuur)

Plan van aanpak Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR)

In 2005 is het 'plan van aanpak GGOR' vastgesteld. Het waterschap heeft daarin gekozen voor een gebiedsgerichte aanpak op het schaalniveau van deelgebieden. Bij het opstellen van de planning is rekening gehouden met de prioriteiten met betrekking tot natte natuur zoals vastgelegd in de provinciale waterhuishoudingsplannen.

Uitgangspunt van het waterschap Rivierenland is, dat het peilbesluit het centrale instrumentarium is en blijft om waterpeilen af te wegen en vast te leggen. Het GGOR-proces moet als een opmaat voor een peilbesluit worden gezien. Met behulp van het GGOR-proces worden de functiegerichte doelen (op basis van functiekaarten uit de waterhuishoudingsplannen van de provincies) voor het grondwater en oppervlaktewater voor de lange termijn doorgerekend. Hierbij spelen dus ook kwalitatieve doelen (chemisch en vooral ecologisch) een rol. Vervolgens vormt de uitkomst van het GGOR een deel van de input voor een nieuw peilbesluit, dat wordt opgesteld op basis van het vigerend landgebruik. In een peilbesluit wordt concreet vastgelegd hoe het peilbeheer voor de eerstvolgende periode wordt gevoerd.

Waterkwaliteit

Anticiperen op KRW-normen en -doelen

Gedurende de planperiode gelden nog de normen zoals genoemd in het IWBP2 en partiële herziening. In de planperiode worden nieuwe KRW-normen vastgesteld en -doelstellingen ontwikkeld. Het waterschap zal, waar het gaat om zijn eigen plannen en uitvoering, in de planperiode van dit uitvoeringsplan al zoveel mogelijk anticiperen op die komende KRW-normen en -doelen

Stand-still KRW

Het waterschap voorkomt dat de waterkwaliteit met betrekking tot prioritair stoffen (KRW) achteruitgaat. Het peiljaar is daarbij 2000.

Stroomgebiedbeheerplan

Het waterschap levert in de planperiode, conform de nationale planning, een bijdrage aan de internationale Stroomgebiedbeheerplannen Rijn en Maas.

Stedelijk water

Normering en toetsing stedelijk gebied

- In bestaand stedelijk gebied wordt getoetst aan $T=100$ jaar + 10% (extreme situatie, conform NBW). Deze toetsing levert de stedelijk wateropgave op.
- In nieuw stedelijk gebied wordt getoetst aan:
  - $T=10$ jaar + 10% + 70 cm drooglegging (dagelijks beheer) of een aan de lokale omstandigheden aangepaste droogleggingsnorm.
  - $T=100$ jaar + 10% + 0 cm drooglegging (extreme situatie, conform NBW)

Viertrap

Bij het treffen van maatregelen in het kader van de wateropgave in bestaand stedelijk gebied wordt de volgende (hiërarchische) viertrap doorlopen:

Stap 1: het vergroten van de berging in de stad

Stap 2: het realiseren van extra berging in uitbreidingsgebieden

Stap 3: het vergroten van de berging in de randen van het stedelijk gebied

Stap 4: het benutten van de capaciteit van het watersysteem in het landelijk gebied

Grondwaterneutraal bouwen

Uitgangspunt bij nieuwe stedelijke in- en uitbreidingen is dat er grondwaterneutraal wordt gebouwd. Dat wil zeggen dat de oorspronkelijke grondwaterstanden en -stromen in de omgeving niet wijzigen. Dit kan bereikt worden door:

- een grondwatergerelateerde locatiekeuze: geen stedelijke uitbreidingen in gebieden met (kans op) hoge grondwaterstanden;
- maatregelen te treffen bij bouwrijp maken en tijdens de bouw (ophogen, goede structuur van het oppervlaktewatersysteem);
- een waterproof bouwkundig ontwerp van woningen en gebouwen (bijvoorbeeld kruipruimteloos).

Inhoud waterplannen

Naast de maatregelen die nodig zijn om de waterkwantiteitsproblemen op te lossen, bevatten de stedelijke waterplannen ook maatregelen om de waterkwaliteit in stedelijk gebied te verbeteren. Het gaat dan onder andere over:

- aanpak (grond)wateroverlast;
- maatregelen die voortvloeien uit het waterkwaliteitsspoor;
- afkoppelen;
- aanpak diffuse lozingen;
- inrichtingsmaatregelen in stedelijke wateren;
- baggeren.

4^e trap rwzi's/ KRW

Het waterschap maakt een pas op de plaats bij de verdere uitvoering van maatregelen ter verbetering van de effluentkwaliteit van rwzi's (4^e trap). Om te komen tot een keuze van de noodzakelijke maatregelen op rwzi's, die passen binnen de doelstellingen van de KRW, is een gedegen afwegingsproces, onder andere gebaseerd op kosteneffectiviteit, vereist. De KRW-plancyclus voorziet hierin.

Waardevolle/ beschermde gebieden

Zwemwaterprofielen

In de planperiode worden van alle wateren met de functie zwemwater zogenaamde zwemwaterprofielen opgesteld. Aan de hand van deze zwemwaterprofielen worden (indien nodig en mogelijk tegen aanvaarbare kosten) maatregelen getroffen om de zwemwaterlocaties structureel aan de nieuwe norm te laten voldoen. Afhankelijk van het soort maatregel dat nodig is kunnen verschillende partijen verantwoordelijk zijn voor het treffen van die maatregelen.

Aquatische en terrestrische natuur

Om de natte natuurwaarden van de waterparels veilig te stellen, treft het waterschap maatregelen om de voor die gebieden gewenste waterkwantiteit en waterkwaliteit te realiseren. Het waterschap stuurt met name op de aspecten inrichting en onderhoud.

In het kader van de verdrogingsbestrijding hebben we in het plan van aanpak voor GGOR de deelgebieden waarin verdrogingsgebieden liggen, zoveel mogelijk prioriteit gegeven. In de planperiode wordt samen met de gemeenten nadere procesafspraken gemaakt met betrekking tot maatwerk.

Meetplan

In 2005 is een nieuw Integraal Meetplan opgesteld. Dit plan integreert de diverse vigerende meetplannen, integreert kwaliteits- en kwantiteitsonderzoek en speelt in op recente informatiebehoefte. Het meetplan vormt de basis voor de te verzamelen meetgegevens met betrekking tot het watersysteem in de periode 2006 – 2011. In bijlage 3 wordt het nieuwe integrale meetplan op hoofdlijnen beschreven.

3. Actuele en gewenste situatie

3.1 Actuele en gewenste situatie waterkwantiteit, Alblasserwaard

Peilenplannen, actuele situatie

Het deelgebied (24.210 ha) wordt in het noorden begrensd door de Lek en in het westen door de Noord. In het zuiden zijn de Beneden Merwede en de Boven Merwede en in het oosten het Merwedekanaal en de Zouweboezem grenzen van het stroomgebied. De Alblasserwaard vormt enerzijds de zuidelijke uitloper van het Hollands-Utrechtse veenweidegebied. Anderzijds is het een overgangsgebied tussen het rivierengebied en de westelijke zeeklei. Het centrale gedeelte bestaat hoofdzakelijk uit klei-op-veengronden. Langs de grote rivieren komen overwegend kleigronden voor. De bodemdaling bedraagt 2-3 mm/jr. Van het totale oppervlak is 81% cultuurgrond (hoofdzakelijk grasland), 13% stedelijk gebied en 6% natuur.

Waterhuishoudkundig is de Alblasserwaard onder te verdelen in twee gebieden (De Overwaard en de Nederwaard), die als afzonderlijke waterbeheersingsystemen fungeren. In de twee gebieden bevinden zich 42 bemalingsgebieden. Deze bemalingsgebieden slaan overtollig water uit op de lage boezem van respectievelijk de Overwaard en de Nederwaard. De lage boezem van de Nederwaard slaat rechtstreeks uit op de Lek. De Overwaard slaat het water uit van de lage boezem naar de hoge boezem, waarna het eveneens in de Lek terechtkomt. Zowel voor de Nederwaard als de Overwaard kan via de uitwateringssluis aan de Kinderdijk water worden ingelaten. De waterinlaat bedraagt voor de Nederwaard 3,7 miljoen m³ en voor de Overwaard 2,7 miljoen m³ per jaar.

Watertekort, actuele situatie

Voor de Alblasserwaard is watertekort geen actueel probleem. Ook gedurende de zeer droge zomer van 2003 kon voldoende water van een goede kwaliteit ingelaten worden.

De landelijke verdringingsreeks 'watertekort' (zie par. 2.4.3) bepaalt de verdeling van het beschikbare zoete water over de 'gebruikers' in droge tijden. Deze landelijke verdringingsreeks is in de calamiteitenplannen opgenomen.

Flexibel peilbeheer, actuele situatie

Het waterschap zal in de periode 2006-2009 onderzoek uitvoeren naar de effecten van flexibel peilbeheer op de waterkwaliteit en op de waterberging in extreme situaties. Eén van de doelen van flexibel peilbeheer is om water langer vast te houden in het gebied.

Peilenplannen/ GGOR, gewenste situatie (2009 en 2015)

De huidige peilenplannen zijn tot 2008 van kracht (zie kaart Peilgebieden). Nieuwe peilen worden met behulp van de GGOR-methodiek (Gewenst Grond- en Oppervlakte-waterregime) bepaald. Conform de planning zal het GGOR in de Alblasserwaard in 2007 worden vastgesteld.

De uitkomsten van het GGOR-proces vormt een deel van de input voor nieuwe peilbesluiten. De procedures m.b.t. de wijziging van peilbesluiten worden direct na het vaststellen van het GGOR opgestart

Door toepassing van het GGOR-proces kan in een open proces met alle belanghebbenden een goede afweging gemaakt worden van de eisen die de verschillende functies (bijvoorbeeld landbouw en natuur) stellen aan het watersysteem. Daarbij wordt rekening gehouden met onder andere de actuele beheersituatie, de mogelijkheden van het watersysteem, de mate van doelrealisatie, het maatschappelijk draagvlak en de kosten van de uit te voeren maatregelen.

Watertekort, gewenste situatie

De gewenste situatie komt overeen met de huidige situatie. Er treedt geen watertekort op.

Flexibel peilbeheer, gewenste situatie

Het waterschap heeft het onderzoek naar de effecten van flexibel peilbeheer uitgevoerd. Waar nodig en mogelijk zijn de uitkomsten van dit onderzoek verwerkt in de nieuwe peilbesluiten.

Onderbemalingen, actuele situatie

Het waterschap zal in de periode 2006- 2009 beleid ontwikkelen met betrekking tot onderbemalingen. Er zijn in de Alblasserwaard relatief veel onderbemalingen aanwezig.

Normering en toetsing, actuele situatie

De basis voor een watersysteem dat 'op orde' is -dat wil zeggen: een watersysteem dat voldoet aan de normen- wordt gelegd door het huidige watersysteem te toetsen aan de landelijke werknormen. Deze landelijke werknormen zijn:

Normklasse gerelateerd aan grondgebruiktype	Maaiveld criterium	Basis werk-criterium [1/jr]
Grasland/ natuur*	5 %	T= 10 jaar
Akkerbouw	1 %	T= 25 jaar
Hoogwaardige land- en tuinbouw	1 %	T= 50 jaar
Glastuinbouw	1 %	T= 50 jaar
Bebouwd gebied	0 %	T= 100 jaar

* Voor een beperkt aantal natuurterreinen geldt een afwijkende (lichtere) gebiedspecifieke norm. In deze gebieden wordt water vastgehouden, waardoor de inundatiefrequentie hoger is dan T= 10 jaar

Bij de normering en de toetsing zijn de volgende beleidsuitgangspunten toegepast:

- In gebieden waar het beschermingsniveau nu hoger is dan de werknormen wordt dit hogere beschermingsniveau gehandhaafd (standstill-principe).
- Het waterschap gaat bij het kwantificeren van de wateropgave uit van de klimatologische omstandigheden zoals geprognosticeerd voor 2050. Hierbij wordt uitgegaan van de huidige neerslagintensiteit + 10%.

Wateropgave/ maatregelen

Begin 2006 zijn de maatregelenpakketten waarmee de wateropgave moet worden gerealiseerd door het Waterschap Rivierenland vastgesteld. De wateropgave in het landelijke deel van de Alblasserwaard is slechts 50.000m³. De wateropgave in het landelijk deel van de Alblasserwaard kan dan ook naar verwachting worden gerealiseerd door mee te liften met lopende plannen en door de uitvoering van nieuwe projecten. In bijlage 2 zijn plannen en projecten benoemd..

Integrale aanpak, actuele situatie

Beleidsuitgangspunt is dat bij de uitvoering van de maatregelen wordt gekozen voor een integrale benadering. Waterprojecten krijgen meerwaarde door deze in samenwerking met andere instanties -die andere belangen nastreven- zoals het creëren van waternatuur, het vormgeven van water als decor voor stedelijke architectuur, het vergroten van de gebruiksmogelijkheden van water en de instandhouding van

Onderbemalingen, gewenste situatie

Het waterschap heeft het beleid m.b.t. onderbemalingen vastgesteld. Waar nodig en mogelijk zijn de uitkomsten van dit onderzoek verwerkt in de nieuwe peilbesluiten en/ of de Keur en de beleidsregels.

Normering en toetsing gewenste situatie

De normering van het landelijk gebied is begin 2006 afgerond. Voor het stedelijk gebied zijn eind 2006 zogenaamde Quick-scans uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn, voor die waterplannen die op dat moment nog niet gereed waren, mede gebruikt om de wateropgave in de stedelijke gebieden in te schatten. De uitwerking van de wateropgave in stedelijke gebieden heeft plaats gevonden/ vindt plaats in de stedelijke waterplannen.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn de gevolgen daarvan voor de waterberging in beeld gebracht door het uitvoeren van de watertoets. Waar nodig zijn compenserende maatregelen genomen.

Grootschalige verandering van het gebruik van gronden hebben gevolgen voor de wateropgave, omdat door deze veranderingen de geldende werknormen veranderen. Waar nodig zijn normenstudies op grond van zulke veranderingen geactualiseerd. Het tempo van actualisatie zal aansluiten op de plancyclus van de Waterwet.

Maatregelen, gewenste situatie (2009 en 2015)

Om de hoofddoelstelling water 'op orde' in 2015 te bereiken, zal het nodig zijn dat in 2009 circa 25% van deze maatregelen zijn uitgevoerd (doelstelling BGWM). De overige maatregelen moeten dan in voorbereiding zijn. In 2015 zouden alle voorgenomen maatregelen moeten zijn uitgevoerd en moet het watersysteem voldoen aan de geldende normen. M.b.t. de realisatie van de doelstellingen voor 2015 speelt de medefinanciering van de wateropgave een belangrijke rol. In de bijlagen is een lijst met maatregelen en een kaart met maatregelen opgenomen.

Integrale aanpak, gewenste situatie

In de planperiode zijn maatregelen waar mogelijk steeds zoveel mogelijk integraal aangepakt.

landschappelijke en cultuurhistorische waarden, uit te voeren. Bij de realisatie van de wateropgave wordt waar mogelijk gekozen voor oplossingen die zowel de waterkwantiteit als de waterkwaliteit bevorderen. Verdere integratie van beleidsdoelen zoals die van recreatie en natuur is afhankelijk van medefinanciering.

Onderhoud en beheer

In het deelgebied Alblasserwaard worden de taluds van de A-watgangen door de aangelanden onderhouden. Het natte profiel wordt door het waterschap onderhouden. In het landelijk gebied wordt jaarlijks maximaal 4 keer per jaar gemaaid. Hierbij laat men 10% van de begroeiing staan. In het stedelijk gebied wordt jaarlijks maximaal 2 keer gemaaid en laat men 20% van de begroeiing staan. In natuurgebieden wordt maximaal 1 keer per jaar gemaaid en laat men 30% van de begroeiing staan. Conform de Flora en faunawet wordt in principe niet voor 15 juli gemaaid.

In een aantal watgangen wordt bij wijze van pilot, verspreid door het gehele deelgebied, gewerkt conform de nota Gedifferentieerd Maaien.

Onderhoud en beheer

In 2008 wordt de pilot Gedifferentieerd Maaien* geëvalueerd. De bedoeling is om de werkwijze, na aanpassing van de methodiek op grond van de ervaringen van de pilot, waterschapsbreed in te voeren.

In paragraaf 2.4.3 wordt verder inhoudelijk ingegaan op 'gedifferentieerd maaien'.

3.2 Actuele en gewenste situatie waterkwaliteit, Alblasserwaard

Waterkwaliteit, actuele situatie

Chemische kwaliteit

Nutriënten:

In de periode 2000-2005 voldeed in het deelgebied Alblasserwaard 13% van de waarnemingen aan de fosfaatsnorm en 52% aan de MTR-norm voor stikstof. Bij meer dan 50% van de waarnemingen wordt de MTR-norm voor fosfaat meer dan 2x overschreden, bij ruim 10% van de waarnemingen wordt de MTR-norm meer dan 5x overschreden. Hoge overschrijdingen worden vooral in het stedelijk gebied van Sliedrecht, Papendrecht en Alblasserdam, Nieuw-Lekkerland en Giessenlanden gevonden. Voor Sliedrecht en Papendrecht geldt dat er een relatie is met fosfaatrijk kwelwater.

De stikstofnorm wordt over het algemeen in geringe mate overschreden. In een aantal polderwatergangen worden hoge stikstofconcentraties gevonden. De stikstofconcentratie vertoont over het algemeen een dalende trend. Ook voor fosfaat is deze trend zichtbaar.

Zuurstof voldoet bij 25% van de waarnemingen aan de norm. In het stedelijk gebied is dit nog slechter. In geen van de kernen voldoet zuurstof aan de norm. De zuurstofconcentratie ligt gemiddeld een stuk lager dan in de rest van het beheersgebied van het waterschap. Hierbij speelt de venige samenstelling van de bodem een rol (zuurstofconsumptie bij veenafbraak).

Zware metalen:

Bijna 60% van de meetpunten voldoen in de periode 2001-2005 aan de MTR-norm voor koper. Zink voldoet bij 96% van de waarnemingen aan de norm. Er is echter op een beperkt aantal punten gemeten die in grote mate worden beïnvloed door rivierwater.

Ecologische kwaliteit

Om de biologische waterkwaliteit te bepalen, wordt gebruikt gemaakt van de Stowa-methode. Bij deze methode wordt gekeken naar het voorkomen van macrofauna, waterplanten, kiezelwieren en algen. Elke soort stelt bepaalde eisen aan zijn leefomgeving. Door te kijken naar de samenstelling van de verschillende levensgemeenschappen kunnen uitspraken gedaan worden over de waterkwaliteit. Tevens kan met behulp van de Stowa-methode worden aangegeven wat de beperkende factor is om de gewenste biologische kwaliteit te halen. Dit wordt gedaan aan de hand van drie karakteristieken:

- o *beheer* (de effecten van het gevoerde beheer),
- o *saprobie* (zuurstofhuishouding)
- o *trofie* (belasting met nutriënten)

Indien de karakteristieken beheer en saprobie de beperkende factor zijn, is dit meestal terug te voeren op de inrichting van watergangen (te krap gedimensioneerd, te ondiep etc.) Zo zal in te krap gedimensioneerde watergang intensief gemaaid moeten worden om de afvoer en aanvoer van water te waarborgen. Hierdoor kunnen waterplanten zich onvoldoende ontwikkelen en blijft de variatie in vegetatie laag.

Waterkwaliteitsdoelstellingen, gewenste situatie (2005 en 2015)

Tot en met 2009

Chemische kwaliteit

In de planperiode van dit uitvoeringsplan gelden voor de kwaliteit de normen uit de 'Regeling kwaliteits-eisen gevaarlijke stoffen in oppervlaktewateren'. In deze 'Regeling' zijn de voormalige MTR-normen opgenomen. Alle wateren moeten minimaal voldoen aan de kwaliteitseisen uit deze regeling.

Ecologische kwaliteit

Het behalen van normen voor de fysisch-chemische waterkwaliteit is geen doel op zich, maar een goede fysisch-chemische waterkwaliteit moet gezien worden als randvoorwaarde voor een gezond ecologisch functionerend watersysteem. In de planperiode van dit uitvoeringsplan heeft het waterschap een inspanningsverplichting voor het bereiken van het middelste ecologische niveau (klasse 3 conform Stowa ecologische beoordelingsystemen) voor alle oppervlaktewateren.

2009-2015

Goede chemische toestand

De KRW vraagt dat in 2015 zowel de 'goede chemische' als de 'goede ecologische toestand' wordt bereikt (resultaatsverplichting). Om te voldoen aan de 'goede chemische toestand' moet het gehalte van 33 chemische stoffen (de prioritair gevaarlijke stoffen) onder de Europees vast te stellen normen blijven. De stoffenlijst is bekend. De normen moeten echter nog worden vastgesteld. De eisen die de KRW stelt ten aanzien van prioritair gevaarlijke stoffen zijn:

- o In 2015 moet worden voldaan aan de stofspecifieke normen;
- o De lidstaten moeten de (toekomstig door de EU vast te stellen) emissiebeperkende maatregelen voor prioritair gevaarlijke (dit zijn prioritair gevaarlijke stoffen met een extra status) doorvoeren;
- o De lidstaten moeten ervoor zorgen dat er binnen 20 jaar na vaststelling van de stoffenlijst, geen prioritair gevaarlijke stoffen meer geloosd worden
- o De lidstaten moeten voorkomen dat de waterkwaliteit met betrekking tot prioritair gevaarlijke stoffen achteruitgaat (peiljaar 2000).

Goede ecologische toestand

De situatie voor ecologie is complexer. Het gaat in de praktijk om drie componenten: biologie, inrichting en stoffen. In essentie gaat het om de biologie: planten en dieren die normaal gesproken moeten kunnen leven in een type water moeten er ook feitelijk aanwezig zijn.

De KRW verplicht ook aandacht te besteden aan de inrichting en de aanwezige gehalten van allerlei stoffen. Wanneer een van deze componenten niet op orde

Landelijk gebied:

Uit de STOWA-methodiek blijkt dat vooral de karakteristiek 'beheer' in het deelgebied Alblasserwaard de beperkende factor is. Nog geen 10% van de locaties scoort op basis van deze karakteristiek de basiskwaliteit. Dit komt door een te eenzijdige structuur van de watergangen; waterplanten kunnen zich onvoldoende ontwikkelen, waardoor de variatie in vegetatie en substraat laag blijft. Op ruim de helft van de locaties is daarnaast ook saprobie een beperkende factor. De organische belasting is hoog. Op een kwart van de locaties ook trofie een beperkende factor. De mactofaunasamenstelling is, in tegenstelling tot de rest van het beheergebied, evenrediger verdeeld over de verschillende groepen. Er worden geen bijzondere soorten of soorten die een betere waterkwaliteit vereisen aangetroffen, maar de diversiteit is wel een stuk hoger dan in de meeste andere deelgebieden. Dit geldt ook voor diatomeeën.

Stedelijk gebied:

De ecologische kwaliteit van het stedelijk gebied is in beeld gebracht door middel van ecoscans. De beoordeling is grotendeels gebaseerd op aanwezige water- en oeverplanten, waarbij extra waarde wordt gegeven aan sierlijke en kritische soorten. Naast aanwezige flora zijn ook de bedekking van de vegetatie, de inrichting van het water (o.a. beschoeiing, flauw oevertalud, plasberm), doorzicht van het water en aanwezigheid van zwerfvuil en stank bepalend voor het eindoordeel.

In de Alblasserwaard zijn in de rapportage periode ecoscans uitgevoerd in Alblasserdam, Gorinchem, Sliedrecht (2x), Giessenlanden en Papendrecht. De resultaten hiervan zijn/ worden opgenomen in de stedelijke waterplannen. Slechts een beperkt deel van de stedelijke wateren voldoet aan de norm. De oorzaken daarvan zijn per gemeente of kern verschillend.

Emissiebeleid, actuele situatie

Emissieperkende maatregelen

De overschrijdingen van de MTR normen voor nutriënten worden met name veroorzaakt door diffuse lozingen van uit de landbouw (veeteelt) en uit het stedelijk gebied. In het zuiden draagt kwel in belangrijke mate bij aan de overschrijdingen van de fosfaatnormen. Veenafbraak en veenwater is een belangrijke bron van stikstof en fosfor. Uit andere veengebieden is bekend dat deze bronnen wel 35-70% van de stikstofbelasting in veenpolders kan uitmaken. Veenwater is grondwater onder de ontwaterde laag, dat zeer langzaam ververst wordt en daardoor langdurig in contact staat met de veenbodem. Door dispersie bereiken de stoffen uit het veenwater de drainage en het oppervlaktewater.

is, zal dat vaak een reden vormen waardoor het ecosysteem niet op orde is.

De KRW-doelstellingen zijn nog in ontwikkeling. In de periode 2006-2007 worden de ecologische doelstellingen opgesteld.

Alle -als waterlichamen aangewezen- wateren in het deelgebied Alblasserwaard zijn kunstmatige dan wel sterk veranderde wateren. Deze wateren moeten (gaan) voldoen aan het zogenaamde Maximaal Ecologisch Potentieel (MEP) of aan het daarvan afgeleide Goed Ecologisch Potentieel (GEP). Indien het bereiken van het GEP disproportionele kosten met zich meebrengt kan, mits goed onderbouwd, hiervan worden afgeweken.

Het waterschap zal, waar het gaat om zijn eigen plannen en uitvoering, in de planperiode van dit uitvoeringsplan al zoveel mogelijk anticiperen op de komende normen.

Emissiebeleid, gewenste situatie

Emissieperkende maatregelen

In de planperiode is een belangrijke inspanning gedaan om de geldende MTR-normen te realiseren. De MTR-normen zullen echter naar verwachting in 2009 nog niet gehaald zijn.

Om de diffuse lozingen vanuit de landbouw en het stedelijk gebied terug te dringen heeft het waterschap in de planperiode meegewerkt aan onderzoek-, voorlichting-, stimulering- en participatieprojecten. In hoofdstuk 4 worden deze projecten onder de maatregelen L9 en S8 verder benoemd.

3.3 Actuele en gewenste situatie waterbodembodem, Alblasserwaard

Waterbodembodemkwaliteit, actuele situatie

De Alblasserwaard bestaat voor het grootste deel uit graslandpercelen met veel sloten en stedelijk gebied met (te) weinig sloten. De baggerspecie in de watergangen is over het algemeen schoon tot licht verontreinigd. Verontreinigingen die worden aangetoond zijn voornamelijk PAK of enkele zware metalen, met name langs wegen of in stedelijk gebied.

In de bijlagen is een kaart opgenomen met onverdachte A-watergangen. De baggerspecie uit deze onverdachte A-watergangen mag als 'verspreidbare specie' worden beschouwd conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving. Deze watergangen hoeven niet voorafgaand aan het baggeren te worden onderzocht. Dit geldt ook voor derden bij de onverdachte B- en C-watergangen. De kaart is samengesteld conform de Regeling vaststelling klasse-indeling onderhoudsspecie. Waterbodemonderzoeken uit het verleden zijn niet meegenomen bij de realisatie van de kaart. In de praktijk zullen deze onderzoeken wel een rol spelen bij de vraag of een waterbodemonderzoek noodzakelijk is, zeker als sinds zo'n onderzoek geen bijzonderheden zijn voorgevallen.

Meerjarenbaggerprogramma, actuele situatie

In 2005 is voor de Alblasserwaard een baggercyclus vastgesteld van 15 jaar. Dit betekent dat in principe alle watergangen gemiddeld elke 15 jaar worden gebaggerd. Eventuele knelpunten worden sneller aangepakt. Het gaat dan met name om watergangen waar problemen zijn met de aan- en afvoer van water.

In de Alblasserwaard is het onderhoud van het watersysteem anders dan in de rest van het beheergebied. Veel watergangen kunnen met de kraan worden gedaan net als in de rest van het gebied. Maar de watergangen zijn vaak breder en moeilijker te bereiken. Daarom wordt er ook veel met zuigerboten gebaggerd en de bagger in depots gespoten.

In de planperiode zal onderzocht worden hoe met ecologie in het algemeen moet worden omgegaan en op welke wijze het waterschap kan voldoen aan de Flora en faunawet. Het waterschap werkt in de planperiode conform de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Deze gedragscode is op 10 juli 2006 goedgekeurd door de Minister van LNV. In 2007 heeft het waterschap de regels van de gedragscode nader geconcretiseerd in werkprotocollen.

Waterbodembodemkwaliteit, gewenste situatie

In de gewenste situatie is de baggerspecie overal schoon en kan overal de baggerspecie op de kant worden gezet of elders goedkoop worden hergebruikt.

Meerjarenbaggerprogramma, gewenste situatie

Het baggerprogramma wordt conform de baggercyclus van 15 jaar uitgevoerd. De gebieden die tot en met 2009 worden gebaggerd zijn: Ottoland/Giessenburg, Gorinchem, inclusief de noordelijke polder, Hardinxveld-Giessendam, en Nieuw-Lekkerland/Oud Alblas/Bleskensgraaf. Ook enkele boezemwateren worden in deze periode gebaggerd, zoals een deel van de Giessen en de Graafstroom. Het noorden en noordoosten van dit gebied is als laatste gepland.

De werkwijze bij het baggeren is erop gericht dat zo min mogelijk ecologische schade wordt veroorzaakt door het baggeren. Het waterschap voldoet daarbij tenminste aan de regels die gesteld zijn in de gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen. Extra aandacht is er voor het baggeren van ecologisch waardevolle watergangen.

3.4 Actuele en gewenste situatie Stedelijk gebied, Alblasserwaard

Waterplannen, actuele situatie

In stedelijke waterplannen krijgen de maatregelen die voortvloeien uit het waterkwaliteitspoor en het afkoppelen een plek. Dit geldt ook voor de wateropgave in stedelijk gebied, inrichtingsmaatregelen die de waterkwaliteit bevorderen, het beleid met betrekking tot diffuse lozingen en de maatregelen die voortkomen uit het overname traject. De waterplannen van Alblasserdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht zijn gereed. De waterplannen van Graafstroom, Liesveld, Nieuw-Lekkerland en Papendrecht zullen naar verwachting in 2007 gereed komen. In Hardinxveld-Giessendam wordt gewerkt aan een 2^e waterplan.

Riolering, actuele situatie

In onderstaande tabel is de realisatie van de basisinspanning per 1-1-2007 aangegeven. Alle gemeenten beschikken over een actuele overstortvergunningen. De verleende overstortvergunningen hebben echter allen een saneringsparagraaf. Het waterschap zal er op toezien dat deze saneringsmaatregelen ook daadwerkelijk tijdig (volgens de vergunning) worden uitgevoerd

	Realisatie basisinspanning per 1-1-2007 excl . afkoppelen
Alblasserdam	100%
Giessenlanden	85%
Gorinchem	100%
Graafstroom	100%
Hardinxveld-Giessendam	100%
Liesveld	100%
Nieuw-Lekkerland	100%
Papendrecht	100%
Sliedrecht	100%

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel hectare er per gemeente nog voor 31-12-2009 dient te worden afgekoppeld.

	Nog af te koppelen (voor 31-12 -2009)
Alblasserdam	0 ha
Giessenlanden	2,1 ha
Gorinchem	7,9 ha
Graafstroom	0,24 ha
Hardinxveld-Giessendam	16,7 ha
Liesveld	0,89 ha
Nieuw-Lekkerland	6,8 ha
Papendrecht	2,5 ha
Sliedrecht	0 ha

Waterplannen, gewenste situatie (2009 en 2015)

De waterplannen/ uitvoeringsplannen van Alblasserdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld- Giessendam en Sliedrecht waren aan het begin van de planperiode opgesteld. De waterplannen van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland en Papendrecht zijn in 2007 vastgesteld. De uitvoering van de plannen is daarna gestart. Maatregelen die voortvloeien uit het waterkwaliteitspoor (inrichtingsmaatregelen, beleid diffuse bronnen) en het afkoppelen zijn (deels) uitgevoerd.

Uitgangspunt bij het opstellen van de stedelijke waterplannen/ uitvoeringsplannen is dat:

- in 2015 de echte knelpunten m.b.t. de stedelijke wateropgave zijn opgelost
- in 2015 de stedelijke wateren voldoen aan de dan geldende KRW-normen en doelstellingen. Hierbij is derogatie tot 2027 mogelijk.

Riolering, gewenste situatie

Uitgangspunt is dat gemeenten tijdig, dat wil zeggen conform de verleende vergunning, de saneringsmaatregelen uitvoeren. Indien afkoppelen als alternatief wordt gebruikt voor het vergroten van de berging, dienen de afkoppelplannen voor eind 2009 te zijn uitgevoerd.

Alblasserdam, Graafstroom, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Sliedrecht hebben de basisinspanning (incl. afkoppelen) reeds volledig bereikt. Hier komen de afkoppeldoelstellingen voort uit andere trajecten zoals STIWAS, optimalisatiestudies etc.

Waterkwaliteitsspoor, actuele situatie

Omdat na realisatie van de basisinspanning nog niet altijd zal worden voldaan aan de waterkwaliteitsdoelen zijn verdergaande maatregelen nodig. Dit wordt beoordeeld in een waterkwaliteitsspooronderzoek. Maatregelen kunnen ook getroffen worden in het watersysteem (immissiespoor) zoals vergroten ontvangcapaciteit, meer doorstroming, natuurvriendelijke oevers en baggeren.

Overname stedelijk gebied, actuele situatie

De overname van stedelijk water (de belangrijkste A-watgangen) was in alle gemeenten van de Alblasserwaard in 2005 afgerond.

Merwedezone

Ontwerp Transformatievisie Merwedezone

Begin 2007 heeft de stuurgroep Merwedezone de Ontwerp Transformatievisie Merwedezone gepresenteerd, die een globale visie op de inrichting van de Merwedezone bevat. Het is nog geen concreet inrichtingsplan, maar wel de basis voor een verdere uitwerking en concretisering. In de Ontwerp Transformatievisie zijn de wateropgaven van het waterschap goed verwerkt. Zo is de kwantitatieve wateropgave (bestaande uit maximaal 8,2 ha waterberging voor het stedelijk gebied van Sliedrecht) ten noorden van de Betuwelijn geprojecteerd. Deze waterberging wordt gecombineerd met het Recreatief Knooppunt dat de gemeente Sliedrecht graag wil realiseren. De kwalitatieve wateropgave bestaat uit een nieuwe schoonwateras, direct ten noorden van en parallel aan de Betuwelijn. In de schoonwateras zijn twee zuiveringsmoerassen inbegrepen. Er is voor gekozen om de wateropgave en de natuuropgave te integreren en te combineren binnen de structuur van de Natte As (EHS). De provincie is trekker van de Natte As. Voor het gedeelte ten noorden van de Betuwespoorlijn (Regiopark Merwede) zal een ontwerp voor de inrichting worden gemaakt. In dat kader moeten er ook voor de wateronderdelen meer gedetailleerde locatiekeuzen worden gemaakt en inrichtingsvoorstellen worden gedaan.

Waterkwaliteitsspoor, gewenste situatie

Het waterkwaliteitsspooronderzoek in is alle acht gemeenten uitgevoerd. De maatregelen die hier uit voortvloeien zijn voor een belangrijk deel al uitgevoerd. De resterende waterspoormaatregelen zullen worden meegenomen bij het opstellen van de integrale stedelijke waterplannen/ uitvoeringsplannen.

Overname stedelijk gebied, gewenste situatie

In de Alblasserwaard zijn alleen de belangrijkste watgangen overgenomen. Net als in de rest van het beheersgebied zal ook hier tijdens de planperiode worden bezien of een verdere overname van stedelijk water aan de orde is. Dit gebeurt in het kader van het opstellen van de waterplannen.

Merwedezone

In de planperiode zal besluitvorming moeten plaatsvinden over de realisatie van de Ontwerp Transformatievisie Merwedezone. Het waterschap heeft aangegeven dat voor wat betreft de onderdelen waterberging Sliedrecht, de aanvoerroute van schoon water voor de doorspoeling van de stedelijke gebieden van Papendrecht en Sliedrecht en de daarbij behorende natuurlijke zuiveringsmoerassen, ingestemd wordt met de Ontwerp Transformatievisie. Met betrekking tot de overige planonderdelen neemt het waterschap vooralsnog geen standpunt in omdat deze primair tot de verantwoordelijkheid van de algemene democratie behoren. De kwantitatieve opgave moet voor 2015 gereed zijn. De realisatiedatum van de kwalitatieve opgave zal in 2007 worden vastgesteld in het gebiedsproces KRW. Overigens kunnen de Merwedezone en de ontwikkeling van de natte as alleen gekoppeld worden indien dit binnen de planning en mogelijkheden past.

Ontwerp Transformatievisie Merwedezone

3.5 Actuele en gewenste situatie waardevolle/ beschermde gebieden, Alblasserwaard

Waterparels, actuele situatie

In het deelgebied Alblasserwaard is de Hoge Boezem bij Kinderdijk aangewezen als waterparel (zie functiekaart). Deze waterparel (aquatische natuur) voldoet niet geheel aan het streefbeeld.

In 2004 is door het Hoogheemraadschap Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een beheersplan met betrekking tot het beheer, onderhoud en de instandhouding van de gorzen van de Hoge Boezem opgesteld.

Natte parels, actuele situatie

In de Alblasserwaard zijn de polder Grote Nes, polder Ottoland (oeverland van de Dwarsgang) en De Donk aangewezen als potentiële natte natuurparels (terrestrische natte natuur). Of deze gebieden ook daadwerkelijk deze status krijgen moet nog onderzocht worden.

Ook zijn er gebieden met de status beschermd en staatsnatuurmonument. Dit betreft:

Boezems Kinderdijk
Smoutjesvlietlanden
Niemandshoek
Oeverlanden Giessen.

Natura 2000-gebieden, actuele situatie

De volgende Vogelrichtlijngebieden liggen in dit stroomgebied:

Hoge Boezem, Kinderdijk
Donkse Laagten

Voor de Hoge Boezem, Kinderdijk zijn de exacte doelen en maatregelen voor het waterschap nog niet in beeld, maar duidelijk is dat het gewenste streefbeeld nog niet is bereikt. Er wordt vanuit gegaan dat de inspanningen die vanuit de waterparel en KRW (oppervlaktewaterlichamen) worden gedaan voldoende zijn om de ecologische doelen van Natura 2000 te halen.

Ook voor de Donkse Laagten zijn de exacte doelen en maatregelen voor het waterschap nog niet in beeld. Ook is onduidelijk in welke mate het streefbeeld is bereikt. Er wordt vanuit gegaan dat de inspanningen met name in de onderhoudssfeer liggen om de ecologische doelen van Natura 2000 te halen.

Weidevogelgebieden, actuele situatie

Er is geen specifieke functie weidevogelgebied.

Waterparels, gewenste situatie

In de planperiode is onderzoek gedaan naar de gewenste vormen van onderhoud en beheer van dit. Indien mogelijk worden deze werkwijzen ook in de praktijk gebracht. Daarnaast zijn op hoofdlijnen de uitvoeringsmaatregelen in beeld gebracht teneinde de gewenste natuurwaarden te bereiken. Daar waar mogelijk zijn verbetermaatregelen uitgevoerd in combinatie met andere maatregelen, zoals maatregelen ten behoeve van waterberging of ecologische verbindingen.

Natte parels, gewenste situatie

In de planperiode zal het waterschap medewerking verlenen aan het onderzoek of de 3 potentiële natte natuurparels in de Alblasserwaard deze status ook daadwerkelijk dienen te krijgen

Natura 2000-gebieden, gewenste situatie

Voor de Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld. Het waterschap zorgt hierbij voor de waterhuishoudkundige inbreng (waterkwantiteit en waterkwaliteit), zodat de noodzakelijke maatregelen in het watersysteem ten behoeve van de natuurwaarden helder worden. Waar nodig en mogelijk kunnen vervolgens beheer- en inrichtingsmaatregelen worden getroffen.

Weidevogelgebieden, gewenste situatie

Er is geen specifieke functie weidevogelgebied.

Ecologische verbindingzones, actuele situatie

Er liggen meerdere (natte) ecologische verbindingzones in het gebied: Achterwaterschap West, Achterwaterschap Oost, Ammersche Boezem-Ottolandse Vliet, Dwarsgang/ Peulwijkse kade, Kijfhoek-Kinderdijk, Kijfhoek- Sophiapolder-Nes, Oeverlanden Giessen, Smoutjesvliet Avelingen-Linge (provinciale nr's: 48, 49, 50, 51, 53, 54/54B, 58, 69, 70)

Daarnaast komt er ook een robuuste ecologische verbindingzone voor: de Natte as. De exacte ligging hiervan is nog niet bekend. Momenteel wordt gedacht aan een combinatie met de Schoonwater as/ Merwedezone.

Ook komen er zogenaamde "Overige EVZ-en " voor. Dit zijn geen uitgesproken natte EVZ-en. Het betreft: N214 en Brede Achterdijkse kade (provinciaal nr 52) Langerakse kade (provinciaal nr 55). De gewenste inspanningen van het waterschap in deze verbindingen zijn nog niet duidelijk.

De provincie kent geen specifieke ecologische modellen. Wel zijn er doelstellingen per PEHS-traject uitgewerkt.

De EVZ Achterwaterschap West is circa 6 kilometer lang en de EVZ Achterwaterschap Oost is circa 4 kilometer lang. Verwacht wordt dat beide verbindingen al grotendeels aan de ecologische wensen voldoen. De EVZ Ammersche Boezem-Ottolandse Vliet is circa 5 kilometer lang en al grotendeels gerealiseerd in het kader van de Natte As. De EVZ Dwarsgang/Peulwijkse kade is circa 2 kilometer lang. Waarschijnlijk lift de EVZ mee in het kader van de Natte As. De EVZ Smoutjesvliet is bijna 7 kilometer lang. Een aanzienlijk deel is tijdens kadeherstelwerkzaamheden ingericht. De resterende delen vallen binnen het zoekgebied van de Natte As. De EVZ Avelingen-Linge is circa 5 kilometer lang en de EVZ Oeverlanden Giessen is circa 5 kilometer lang. De investering voor beide EVZ's zal nauwkeurig onder de loep moeten worden, aangezien er twijfels bestaan omtrent het ecologisch rendement. De ecologische verbindingen Kijfhoek-Kinderdijk en Kijfhoek-Sophiapolder-Nes worden waarschijnlijk door andere partijen gerealiseerd in het kader van stedelijke uitbreiding en ontwikkeling industriegebied (polder Nieuwland in 2008).

Zwemwater, actuele situatie

De volgende wateren hebben de functie zwemwater (zie Functiekaart): Lammetjeswiël, De Put, Plas Slingeland, Natuurbad De Donk

Deze zwemwateren hebben de laatste vier jaar vrijwel steeds voldaan aan de thans geldende normen. In de Lammetjeswiël en De Put komt bij hogere watertemperaturen blauwalgbloei voor.

Ecologische verbindingzones, gewenste situatie

In 2018 zullen alle natte ecologische verbindingzones, conform de landelijke doelstelling, gerealiseerd moeten zijn.

Voor de Robuuste Ecologische Verbindingszone is in beeld gebracht waar deze moet komen te liggen en welke bouwstenen er nodig zijn. Het waterschap maakt duidelijk hoe de waterhuishoudkundige randvoorwaarden kunnen worden ingevuld.

Zwemwater, gewenste situatie

In de planperiode zijn van de zwemwaterlocaties zogenaamde zwemwaterprofielen opgesteld. Aan de hand van deze zwemwaterprofielen worden (indien nodig en mogelijk tegen aanvaarbare kosten) maatregelenprogramma's opgesteld om de zwemwaterlocaties structureel aan de nieuwe normen te laten voldoen. Er wordt overleg geïnitieerd met partijen (beheerder, provincie, gemeenten) over de taakverdeling.

4. Uitvoeringsprogramma

4.1 Landelijk gebied

4.1.1 Algemene maatregelen

L1/W1 Opstellen GGOR

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: provincie, belangenorganisaties

Door toepassing van het GGOR-proces kan in een open proces met alle belanghebbenden een goede afweging gemaakt worden van de eisen die de verschillende functies (bijvoorbeeld landbouw en natuur) stellen aan het watersysteem. Daarbij wordt rekening gehouden met onder andere de actuele beheerssituatie, de mogelijkheden van het watersysteem, de mate van doelrealisatie, het maatschappelijk draagvlak en de kosten van de uit te voeren maatregelen. Conform de planning zal het GGOR in de Alblasserwaard in 2007 worden vastgesteld.

L2 Actualiseren peilbesluiten

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: provincie, belangenorganisaties

Mede op basis van het GGOR worden alle bestaande peilbesluiten, aansluitend op het vaststellen van het GGOR (2008) geactualiseerd.

L3 Onderzoek naar flexibel peilbeheer

Trekker: Waterschap Rivierenland

Het waterschap zal in de periode 2007-2009 onderzoek uitvoeren naar de effecten van flexibel peilbeheer op de waterkwaliteit, (grond-)waterstanden en op de waterberging in extreme situaties. Waar nodig en mogelijk worden de uitkomsten van dit onderzoek verwerkt in de nieuwe peilbesluiten.

L4 Vaststellen beleid met betrekking tot onderbemalingen

Trekker: Waterschap Rivierenland

Het waterschap zal in de periode 2007- 2009 beleid ontwikkelen met betrekking tot onderbemalingen. Waar nodig en mogelijk worden de uitkomsten van dit onderzoek verwerkt in de nieuwe peilbesluiten en/ of de Keur en de beleidsregels.

L5 (Waar nodig) actualiseren van normenstudies

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: provincie, gemeenten, belangenorganisaties

Grootschalige verandering van het gebruik van gronden hebben gevolgen voor de wateropgave, omdat door deze veranderingen de geldende werknormen veranderen. Waar nodig worden normenstudies op grond van zulke veranderingen geactualiseerd. Het tempo van actualisatie zal daarbij aansluiten op de plancyclus van de Waterwet.

L6 Optimaliseren maaibeheer

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: aangelanden

In 2008 wordt de pilot Gedifferentieerd Maaien geëvalueerd. De bedoeling is om de werkwijze, na aanpassing van de methodiek op grond van de ervaringen van de pilot, waterschapsbreed in te voeren. In het algemeen leidt de methodiek van gedifferentieerd maaien er toe dat:

- er minder vaak gemaaid wordt
- het natte profiel slechts deels wordt gemaaid

- er rekening wordt gehouden met de Flora en faunawet (later maaien)
- Het onderhoud vindt zowel in het droge als in het natte profiel zoveel mogelijk plaats met de maaiakorf. Het gebruik van de methodiek van gedifferentieerd maaien heeft een positief effect op de ecologische waterkwaliteit.

L7 Uitvoeren meerjaren baggerprogramma
 Trekker: Waterschap Rivierenland
 Belangrijkste waterpartners: aangelanden

In 2005 is voor het deelgebied Alblasserwaard een baggercyclus vastgesteld van 15 jaar. Dit betekent dat in principe alle watergangen gemiddeld elke 15 jaar worden gebaggerd. Eventuele knelpunten worden sneller aangepakt. Het gaat dan met name om watergangen waar problemen zijn met de aan- en afvoer van water. Conform het baggerprogramma worden in de periode 2007 tot en met 2009 gebieden nabij Ottoland/Giessenburg, Gorinchem, inclusief de noordelijke polder, Hardinxveld-Giessendam, en Nieuw-Lekkerland/ Oud-Alblas/ Bleskensgraaf gebaggerd. Ook enkele boezemwateren worden in deze periode gebaggerd, zoals een deel van de Giessen en de Graafstroom. Het noorden en noordoosten van dit gebied is als laatste gepland.

L8 Actualiseren legger
 Trekker: Waterschap Rivierenland

In de planperiode wordt de Legger (waterschapsbreed) geactualiseerd. De eerste stap daartoe is gezet in 2005 door het invliegen van het gehele gebied. Naast de ligging van watergangen zijn ook de profielmaten van belang. Voor het HAV-gebied zijn (de theoretisch bepaalde) profielen reeds in de Legger opgenomen. Bij de actualisatie van de Legger worden ook de wateren betrokken die in het kader van de overdracht van beheer en onderhoud van stedelijk water, in beheer komen van het waterschap.

L9 Stimuleren aanpak diffuse bronnen
 Trekker: meestal Waterschap Rivierenland
 Belangrijkste waterpartners: Verschillende agrarische doelgroepen, gemeente, provincie

Er is nog steeds sprake van te hoge emissies van ongewenste stoffen vanuit het landelijk gebied. Ter verbetering zal het waterschap in de planperiode onderzoek-, voorlichting-, stimulerings- en participatieprojecten in het landelijk gebied uitvoeren. In het deelgebied Alblasserwaard zal dit gaan over:

- Milieu belastingskaarten voor diverse landbouwsectoren, vergroten (milieu-) bewustwording gebruik gewasbeschermingsmiddelen
- Vervolg DOVE (afhankelijk van mede-participanten), gericht op het terugdringen emissies nutriënten en zware metalen van grasland
- Goede landbouwpraktijk en erfafspoeling, gericht op terugdringen emissies vanuit erven bij melkveehouders
- Afstromend hemelwater provinciale wegen en bestaande bedrijventerreinen
- Stimuleren DOB (duurzaam onkruidbeheer)

4.1.2 Specifieke maatregelen

L10 Realiseren wateropgave hydraulische maatregelen
 Trekker: Waterschap Rivierenland
 Belangrijkste waterpartners: aangelanden

In mei 2006 waren de normenstudies voor het landelijk gebied in alle deelgebieden afgerond. De maatregelen die nodig zijn om de wateropgave te realiseren zijn in bijlage 2 en op de kaart 'Maatregelen regionale wateroverlast' weergegeven. De wateropgave in het landelijk gebied van de Alblasserwaard is beperkt. Op enkele plaatsen dient het waterbergend vermogen te worden vergroot. Dit zal gerealiseerd worden door mee te liften met plaatselijke projecten. Daarnaast wordt in de

periode tot 2015 de capaciteit van een drietal gemalen vergroot. In de planperiode van dit uitvoeringsplan zullen hiervoor de nodige voorbereidingswerkzaamheden worden uitgevoerd.

L11 Renoveren van stuwen en gemalen
Trekker: Waterschap Rivierenland

In 2006 is het meerjarenplan 'Gemalen en stuwen 2006-2015' vastgesteld. Dit plan voorziet erin dat op programmatische wijze stuwen en gemalen worden gerenoveerd dan wel worden vervangen. Automatisering speelt hierbij een belangrijke rol. Door de automatisering van stuwen en gemalen is het waterschap beter in staat om waar nodig water vast te houden.

L12 Aanleg natuurvriendelijke oevers
Trekker: Waterschap Rivierenland

Het gebied ten zuiden van de Elzenweg wordt door externe partijen aangepast (natuurlijker gemaakt). Het waterschap zal hier in de planperiode ca. 900 natuurvriendelijke oever aanleggen.

4.2 Stedelijk gebied

4.2.1 Algemene maatregelen

S1 Overname stedelijk water
Trekker: Waterschap Rivierenland en gemeenten

Het waterschap heeft de intentie uitgesproken om het stedelijk water met een afwaterende functie actief te gaan beheren en onderhouden. In de Alblasserwaard zijn alleen de belangrijkste watergangen overgenomen. Net als in de rest van het beheersgebied zal ook hier tijdens de planperiode worden bezien of een verdere overname van stedelijk water aan de orde is. Dit gebeurt in het kader van het opstellen van de waterplannen.

S2 Opstellen waterplannen/ uitvoeringsplannen
Trekker: gemeenten
Belangrijkste waterpartners: Waterschap Rivierenland

In een waterplan worden het watersysteem en de waterketen in samenhang met elkaar en in relatie tot specifieke stedelijke waterfuncties beschouwd. Wij zullen in de planperiode (samen met de gemeenten) voor alle gemeenten in het beheersgebied een waterplan opstellen.

De waterplannen/ uitvoeringsplannen van Alblasserdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, en Sliedrecht zijn reeds gereed. De waterplannen van Graafstroom, Liesveld, Nieuw-Lekkerland en Papendrecht worden naar verwachting in 2007 vastgesteld.

Maatregelen die voortvloeien uit het waterkwaliteitspoor (inrichtingsmaatregelen, beleid diffuse bronnen) en het afkoppelen worden opgenomen in de waterplannen.

Uitgangspunt bij het opstellen van de stedelijke waterplannen/ uitvoeringsplannen (die veelal een looptijd hebben tot 2020) is dat:

- in 2015 de echte knelpunten m.b.t. de stedelijke wateropgave zijn opgelost;
- in 2015 de stedelijke wateren voldoen aan de dan geldende waterkwaliteitsnormen. Hierbij is derogatie tot 2027 mogelijk;
- een doorkijk naar het wensbeeld in 2050 gegeven wordt.

S3 Uitvoeren Quick-scans
Trekker: waterschap Rivierenland
Belangrijkste waterpartners: gemeenten

De kwantitatieve toetsing van het regionale watersysteem geeft voor stedelijk gebied slechts indicatieve uitkomsten. Daarom zijn voor het stedelijk gebied begin 2006 zogenaamde Quick-scans uitgevoerd. De uitkomsten hiervan zijn, voor die waterplannen die op dat moment nog niet gereed

waren, mede gebruikt om de wateropgave in de stedelijke gebieden vast te stellen. De uitwerking van de wateropgave in stedelijke gebieden heeft plaats gevonden/ vindt plaats in de stedelijke waterplannen.

S4 Uitvoeren watertoets

Trekker: waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: gemeenten

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden de gevolgen daarvan voor de waterberging in beeld gebracht door het uitvoeren van de watertoets. Uitgangspunt bij de watertoets is om negatieve gevolgen voor de waterhuishouding van ruimtelijke plannen en besluiten te voorkomen. Dergelijke plannen moeten tenminste waterneutraal zijn en waar mogelijk waterpositief zijn. Als dit redelijkerwijs niet mogelijk is dienen de negatieve gevolgen gecompenseerd te worden. Het waterschap voert de watertoets bij alle relevante ruimtelijke ontwikkelingen uit.

S5 Realiseren basisinspanning riolering

Trekker: gemeenten

Belangrijkste waterpartners: Waterschap Rivierenland

Volgens het emissiespoor, dat geformuleerd is als een doelstelling voor de korte termijn, moet een basisinspanning worden verricht om de vuilemissie van riooloverstorten met minimaal 50% te reduceren. Deze basisinspanning moet volgens het waterhuishoudingsplan voor 1 januari 2006 zijn gerealiseerd. In geval dat gemeenten duurzame maatregelen als afkoppelen toepassen, krijgen deze gemeenten uitstel tot 1 januari 2010. In onderstaande tabel is de realisatie van de basisinspanning per 1-1-2006 aangegeven. Alle gemeenten beschikken over een actuele overstortvergunningen. De verleende overstortvergunningen hebben echter allen een saneringsparagraaf. Het waterschap zal er op toezien dat deze saneringsmaatregelen ook daadwerkelijk tijdig (volgens de vergunning) worden uitgevoerd. In 2007 zullen in Hardinxveld-Giesendam de laatste twee risicovolle overstorten worden gesaneerd.

	Realisatie basisinspanning per 1-1-2007 excl. afkoppelen
Alblasserdam	100%
Giessenlanden	85%
Gorinchem	100%
Graafstroom	100%
Hardinxveld-Giesendam	100%
Liesveld	100%
Nieuw-Lekkerland	100%
Papendrecht	100%
Sliedrecht	100%

S6 Realiseren afkoppeldoelstellingen

Trekker: gemeenten

Belangrijkste waterpartners: Waterschap Rivierenland

In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel hectare er per gemeente nog voor 31-12-2009 dient te worden afgekoppeld. Alblasserdam, Graafstroom, Hardinxveld-Giesendam, Papendrecht en Sliedrecht hebben de basisinspanning (incl. afkoppelen) reeds volledig bereikt. Hier komen de afkoppeldoelstellingen voort uit andere trajecten zoals STIWAS en optimalisatiestudies.

	Nog af te koppelen (voor 31-12 –2009)
Alblasserdam	0 ha
Giessenlanden	2,1 ha
Gorinchem	7,9 ha
Graafstroom	0,24 ha
Hardinxveld-Giessendam	16,7 ha
Liesveld	0,89 ha
Nieuw-Lekkerland	6,8 ha
Papendrecht	2,5 ha
Sliedrecht	0 ha

S7 Uitvoeren waterkwaliteitspooronderzoek

Trekker: gemeenten

Belangrijkste waterpartners: Waterschap Rivierenland

In alle gemeenten is/ wordt via een zogenaamd waterkwaliteitspooronderzoek getoetst of met de uitvoering van het emissiespoor, de kwaliteitsdoelstellingen voor het watersysteem worden bereikt. Indien de kwaliteitsdoelstellingen niet worden gehaald, worden aanvullende maatregelen genomen. Bij voorkeur worden duurzame maatregelen genomen, zoals afkoppelen van verhard oppervlak. Ook maatregelen in het systeem (immissiespoor) kunnen nodig zijn, zoals vergroten ontvangcapaciteit, meer doorstroming, natuurvriendelijke oevers en baggeren. De verbetermaatregelen die voortkomen uit het waterkwaliteitsonderzoek krijgen een plaats in de stedelijke waterplannen/ uitvoeringsplannen. In de waterplannen die reeds gereed zijn, zijn deze verbetermaatregelen reeds opgenomen.

S8 Stimuleren aanpak diffuse bronnen

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: gemeenten, provincie

Er is nog steeds sprake van te hoge emissies van ongewenste stoffen vanuit het stedelijk gebied. Daarom worden gemeenten, andere overheden en bedrijven gestimuleerd emissies verder terug te dringen door onder andere aangepaste werkwijzen en verbeterde technieken. Het waterschap werkt mee aan stimulerings- en onderzoeksprojecten op het gebied van:

- Vergroten actiebereidheid gemeenten voor aanpak diffuse bronnen. Hierbij is te denken aan het terugdringen, of nog liever stoppen, van het gebruik van bestrijdingsmiddelen langs watergangen en op verhardingen en het stimuleren van duurzaam bouwen
- Afstromend hemelwater provinciale wegen en rijkswegen en bestaande bedrijventerreinen

4.2.2 Specifieke maatregelen

S9 Uitvoeren waterplannen

Trekker: gemeenten

Belangrijkste waterpartners: Waterschap Rivierenland

Zoals in par. 4.2.1 is genoemd stellen alle gemeenten waterplannen/ uitvoeringsplannen op. Hieronder worden een aantal concrete maatregelen genoemd die in de planperiode in Alblasserdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Sliedrecht worden uitgevoerd.

Omdat de waterplannen voor de andere gemeenten nog niet zijn afgerond zijn hiervoor nog nauwelijks concrete maatregelen op te nemen. In de meerjarenbegroting zijn wel gelden opgenomen die het mogelijk maken om in de planperiode ook daadwerkelijk te starten met de uitvoering.

- S9a In de planperiode zal in Alblasserdam o.a.:
- 5 hydraulische knelpunten worden opgelost;
  - 1 ha waterberging worden aangelegd;
  - 1 stuw en 2 inlaten worden geautomatiseerd;
  - 3000 m natuurvriendelijke oever worden gegraven;
  - een waterwandeling worden ontworpen?.
- S9b In de planperiode zal in Giessenlanden o.a.:
- ten behoeve van de verbetering van de waterkwaliteit een inlaat van boezemwater in Noordeloos worden gerealiseerd;
  - een slootverbreding nabij een overstort in Hoog-Blokland worden gerealiseerd;
  - om de doorstroming te verbeteren in Hoornaar een duiker worden aangelegd;
  - in Arkel de waterberging worden vergroot in het kader van de wateropgave
- S9c In de planperiode zal in Gorinchem o.a.:
- voor een betere aan- en afvoer van water verschillende duikers worden vergroot;
  - op verschillende locaties natuurvriendelijke oevers worden aangelegd;
  - een vast waterpeil in Gorinchem-Oost worden ingesteld;
  - de doorstroming en doorspoeling van watergangen worden verbeterd;
  - de waterberging worden vergroot.
- S9d In de planperiode zal in Hardinxveld-Giessendam o.a.:
- de ringsloot Over 't Spoor worden verbreed;
  - een bergbezinkbassin worden gebouwd in de Wielwijk (boven de basis-inspanning)
  - een aantal watergangen worden geoptimaliseerd in het kader van de wateropgave. Mogelijk worden hierbij natuurvriendelijke oevers toegepast
- S9e In de planperiode zal in Sliedrecht o.a.:
- de waterberging in het Noordoostkwadrant vergroot;
  - de doorstroming van een aantal watergangen verbeterd (opheffen kopsloten);
  - op verschillende locatie natuurvriendelijke oevers aangelegd.

S10 Uitwerken Ontwerp Transformatievisie Merwedezone

Trekker: Stuurgroep Merwedezone

Belangrijkste waterpartners: Provincie, gemeenten, regio, waterschap

In de planperiode zal besluitvorming moeten plaatsvinden over de realisatie van de Ontwerp Transformatievisie Merwedezone. Het waterschap heeft aangegeven dat voor wat betreft de onderdelen waterberging Sliedrecht, de aanvoerroute van schoon water voor de doorspoeling van de stedelijke gebieden van Papendrecht en Sliedrecht en de daarbij behorende natuurlijke zuiveringsmoerassen, ingestemd wordt met de Ontwerp Transformatievisie. Met betrekking tot de overige planonderdelen neemt het waterschap vooralsnog geen standpunt in omdat deze primair tot de verantwoordelijkheid van de algemene democratie behoren. De kwantitatieve opgave moet voor 2015 gereed zijn. De realisatiedatum van de kwalitatieve opgave zal in 2007 worden vastgesteld in het gebiedsproces KRW.

4.3 Waardevolle/ beschermde gebieden

4.3.1 Algemene maatregelen

W1/L1 Opstellen GGOR

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: provincie, belangenorganisaties, terreinbeheerders

Door toepassing van het GGOR-proces kan in een open proces met alle belanghebbenden een goede afweging gemaakt worden van de eisen die de verschillende functies (bijvoorbeeld landbouw en

natuur) stellen aan het watersysteem. Hierbij worden de belangen van de waardevolle/ beschermde gebieden integraal afgewogen t.o.v. andere belangen die in die gebieden spelen. Waar nodig en mogelijk wordt de inrichting en het beheer aangepast aan de hydrologische eisen die deze waardevolle/ beschermde gebieden stellen. Conform de planning zal het GGOR in de Alblasserwaard in 2007 worden vastgesteld.

W2 Realiseren doelstellingen waterparels

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: gemeenten, provincie, aangelanden

In het 'Uitvoeringsprogramma HEN en SED wateren' van het waterschap wordt aangegeven of en in welke mate de voor die wateren (inclusief de Zuid-Hollandse waterparels) geldende streefbeelden gehaald kunnen. In de planperiode wordt onderzoek gedaan naar de gewenste vormen van beheer en onderhoud van deze wateren (verdergaand dan 'gedifferentieerd maaien) . Daarnaast worden op hoofdlijnen de uitvoeringsmaatregelen in beeld gebracht teneinde de gewenste natuurwaarden te bereiken. Voor de waterparels wordt, indien mogelijk, het onderhoud in de praktijk afgestemd op de natuurdoelen. Waar combinaties mogelijk zijn met andere maatregelen, zoals waterberging of ecologische verbindingen, liften de maatregelen mee. Zo wordt naar verwachting voldaan aan de doelstelling om in 2009 30% van de maatregelen uit te voeren en 20% in voorbereiding te hebben.

W3 Opstellen zwemwaterprofielen

Trekker: Waterschap Rivierenland

Belangrijkste waterpartners: provincie, zwemwaterbeheerders

De nieuwe EU-zwemwaterrichtlijn stelt dat van ieder zwemwater een zogenaamd zwemwaterprofiel wordt opgesteld. Bij het opstellen van deze zwemwaterprofielen worden de kansen en bedreigingen van de zwemwateren in beeld gebracht. Naar aanleiding van de zwemwaterprofielen zullen waar nodig per zwemwater maatregelenprogramma's worden opgesteld en uitgevoerd om de zwemwateren te laten (blijven) voldoen aan de geldende normen. In de planperiode worden voor alle zwemwateren zogenaamde zwemwaterprofielen opgesteld. Voor het deelgebied Alblasserwaard gaat het hier om 4 zwemwateren.

5. Realisatie doelstellingen

In dit hoofdstuk wordt beschreven in welke mate de in hoofdstuk 4 genoemde maatregelen voldoende zijn om het uiteindelijke doel -water op orde in 2015- te realiseren. Dit wordt gedaan aan de hand van het format van de voortgangsrapportage van Waterschap Rivierenland over de uitvoering van de provinciale waterhuishoudingsplannen van Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Brabant en Utrecht. In dit format worden verschillende tussendoelen benoemd voor de periode 2005-2009. Indien aan deze tussendoelen wordt voldaan kan er van uit gegaan worden dat het waterschap goed op het spoor zit om de einddoelen (2015) tijdig te realiseren. Voor dit uitvoeringsplan zijn de volgende onderdelen van dit format uitgewerkt:

- Peilbeheer
- Wateropgave
- Stedelijk waterbeheer
- Zwemwater
- Ecologische verbindingzones
- Uitwerking Kaderrichtlijn Water
- Natte natuur in actiegebieden
- Beperking emissie uit overstorten

Onderwerp	Doelstelling	Doelrealisatie per 31-12 2009
Peilbeheer	2005: De kaders zijn door de provincie en waterschap vastgelegd	Het plan van aanpak GGOR is in 2005 ingediend. De provincie Gelderland en Noord-Brabant hebben schriftelijk ingestemd met het plan van aanpak.
	2010: De waterschappen in nauwe samenwerking met gemeenten, de grondwaterbeheerders en belanghebbenden GGOR in hun beheersgebied opgesteld en opgenomen in het waterbeheersplan	Conform de planning wordt het GGOR voor de Alblasserwaard in 2007 opgesteld.
	2015: Op grond van GGOR zijn de maatregelen in de actiegebieden uitgevoerd	De uitvoering van maatregelen wordt opgestart na het opstellen van de GGOR's
	2030: GGOR is uitgevoerd voor de niet-actiegebieden	De uitvoering van maatregelen wordt opgestart na het opstellen van de GGOR's/peilbesluiten en zullen dus aanmerkelijk eerder gereed zijn.
Wateropgave	2006: De wateropgave per waterschap is berekend en waterbergingsgebieden zijn voor 1 mei begrensd	De wateropgave was voor 1 mei 2006 berekend. De maatregelen zijn bekend. In de Alblasserwaard behoeven geen waterbergingsgebieden te worden aangewezen.
	De wateropgave alsmede de werknorm wordt in het Waterbeheersplan uitgewerkt en opgenomen	De wateropgave en de werknormen worden in 2009 in het nieuwe waterbeheerplan opgenomen. Overigens zijn de wateropgave en de werknormen ook reeds opgenomen in dit uitvoeringsplan.
	2006: T.a.v. de schaderegeling vormt de Unierichtlijn de basis	Besluitvorming over schaderegeling heeft in 2006 plaatsgevonden
	2009: Waterschap Rivierenland heeft 25% van de wateropgave gerealiseerd	In 2009 is ca. 25% van de wateropgave gerealiseerd (peiljaar 2002, opgave in m ³). M.b.t. de realisatie van de doelstellingen voor 2015 speelt de medefinanciering van de wateropgave een belangrijke rol.
Stedelijk waterbeheer en baggeren	Doorlopend: Waterschappen voeren de watertoets uit bij ruimtelijke ontwikkelingen	De watertoets wordt bij alle relevante ruimtelijke ontwikkelingen uitgevoerd
	2006: Alle gemeentelijke wateren zijn aan de nieuwe werknormen getoetst	Toetsing van stedelijk water aan de werknormen gebeurt d.m.v. Quick-scans. Deze zijn in 2006 uitgevoerd

Onderwerp	Doelstelling	Doelrealisatie per 31-12-2009
Vervolg Stedelijk waterbeheer en baggeren	2006: Daar waar dat onder andere vanwege het voorkomen van (grond)wateroverlast nodig is, zijn in goede samenwerking tussen gemeente en waterschap stedelijke waterplannen opgesteld	De waterplannen/ uitvoeringsplannen van Alblasterdam, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Papendrecht en Sliedrecht zijn reeds gereed. De waterplannen van Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland zullen naar verwachting in 2007 gereed komen
	2009: Stedelijke watergangen met een waterbergingsfunctie zijn in de legger opgenomen	De stedelijke watergangen met een waterbergings- en waterafvoerfunctie worden voor 2009 in de legger opgenomen.
	2009: Maatregelen om stedelijke watersystemen voor 2015 op orde te brengen zijn in waterbeheersplannen opgenomen en uiterlijk 2015 uitgevoerd. Daartoe behoren de volgende elementen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Overname stedelijke watergangen met een afwateringsfunctie ▪ Sanering van bagger ▪ Aanpassingen van het stedelijke watersysteem aan de gevolgen van afkoppelprojecten 	De maatregelen om stedelijke watersystemen voor 2015 op orde te brengen worden in 2009 opgenomen in het nieuwe waterbeheerplan. De hiernaast genoemde elementen zijn voor een belangrijk deel ook al opgenomen in dit uitvoeringsplan.
	2009; Provincie, gemeente en waterschappen passen uiterlijk in 2009 bij voorkeur niet chemische onkruidbestrijding en tenminste de DOB-methode toe bij onkruidbestrijding	Het waterschap is in 2006 gestart met een onderzoek naar duurzaam terreinbeheer. Via de stedelijke waterplannen wordt bevordert dat gemeenten hun werkwijze met betrekking tot onkruidbestrijding aanpassen.
	2010; In 2010 zijn alle watergangen (in Zuid-Holland) op het gewenste en geactualiseerde onderhoudsniveau en zijn onderhoud en aanwas in evenwicht met elkaar	Het meerjarenbaggerprogramma is in 2005 vastgesteld en wordt sindsdien conform uitgevoerd. Bij uitvoering van het meerjarenbaggerprogramma conform de planning zijn in het Zuid-Hollandse deel van het beheersgebied van het waterschap de achterstanden voor 2010 ingelopen.
Zwemwater	2009: Waterschappen nemen de zwemwateren, die binnen de Europese regels zijn aangewezen, op in hun beheersplannen	De zwemwateren worden in 2009 opgenomen in het nieuwe waterbeheerplan. De zwemwateren zijn ook reeds opgenomen in dit uitvoeringsplan
	2009: Waterschappen nemen wateren met de functie zwemwater op in hun beheersplannen en geven voor deze wateren aan wat hun inspanningen zijn die worden verricht om de waterkwaliteit te monitoren en om de waterkwaliteit te beheren dan wel te verbeteren indien de waterkwaliteit niet voldoet aan de norm	De zwemwateren worden in 2009 opgenomen in het nieuwe waterbeheerplan. Inspanningen m.b.t. tot monitoren en opstellen zwemwaterprofielen zijn ook reeds opgenomen in dit uitvoeringsplan
Ecologische verbindingzones	Conform de landelijke doelstelling zullen alle natte ecologische verbindingzones in 2018 gerealiseerd moeten zijn	Een deel van de EVZ-en (Achterwaterschap, Ammersche Boezem en Ottolandsche Vliet) is reeds gerealiseerd/ voldoet reeds grotendeels aan de ecologische wensen. De EVZ-en Dwarsgang/ Peulwijkse kade en het laatste deel van de Smoutjesvliet zullen naar verwachting meeliften met de Natte As. De ecologische verbindingen Kijfhoek-Kinderdijk en Kijfhoek- Sophiapolder-Nes worden waarschijnlijk door andere partijen gerealiseerd in het kader van stedelijke uitbreiding en ontwikkeling industriegebied (polder Nieuwland in 2008).
Uitwerking Kaderrichtlijn Water	2006: De waterschapsbijdrage aan een monitoringsprogramma is conform de Europese Kaderrichtlijn Water regels operationeel	Vanaf 2006 is het nieuwe monitoringsprogramma operationeel

Onderwerp	Doelstelling	Doelrealisatie per 31-12-2009
Uitwerking Kaderrichtlijn Water vervolg	2008: De bijdrage aan de internationale Stroomgebiedbeheerplannen Rijn en Maas is door de waterschappen via het Regionaal Bestuurlijk Overleg geleverd aan de Staatssecretaris van Verkeer en Water, conform de nationale planning	De bijdrage aan de internationale Stroomgebiedbeheerplannen Rijn en Maas wordt geleverd.
Natte natuur in actiegebieden	N.B. Dit betreft een Gelderse doelstelling 2005: Voor de speerpunten 4 (vasthouden van water in actiegebieden) en 5 (verdroogde parels hydrologisch herstellen in actiegebieden), wordt een plan van aanpak voor het GGOR-proces opgesteld en voor 1 juli 2005 aan GS aangeboden. Op basis van deze plannen van aanpak zullen afspraken worden gemaakt over het te volgen GGOR-proces en de uitvoering van maatregelen voor genoemde speerpunten	Het plan van aanpak GGOR is in 2005 bij de provincies ingediend. De provincies Gelderland en Noord-Brabant hebben het plan van aanpak officieel goedgekeurd. Conform de planning wordt het GGOR voor de Alblasserwaard in 2007 opgesteld.
	N.B. Dit betreft een Gelderse doelstelling 2006: In de hydrologische beschermingszones wordt in overleg met de gemeente het waterbeheer (en de Keur) afgestemd op de bescherming van de natuurfunctie. Dit wordt via de vaststelling van GGOR geregeld	Niet van toepassing. De provincie Zuid-Holland kent geen hydrologische beschermingszones
	N.B. Dit betreft een Gelderse doelstelling 2009: De waterschappen en de provincie hebben 50% van de maatregelen ten behoeve van de verdrogingsbestrijding uitgevoerd binnen de actiegebieden van waterschappen Vallei & Eem, Rijn en IJssel en Rivierenland	In de Alblasserwaard zijn 3 gebieden (polder Grote Nes, polder Ottoland en De Donk) aangewezen als potentiële natte natuurparels. In de planperiode zal het waterschap medewerking verlenen aan het onderzoek of de 3 potentiële natte natuurparels in de Alblasserwaard deze status ook daadwerkelijk dienen te krijgen.
	2009: Herstel HEN-wateren/ waterparels: 30% van de noodzakelijke maatregelen in de actiegebieden en in de hydrologische beschermingsgebieden is uitgevoerd en 20% is in voorbereiding	Voor de waterparel in de Alblasserwaard (Hoge Boezem bij Kinderdijk) wordt, indien mogelijk, het onderhoud in de praktijk afgestemd op de natuurdoelen. Waar combinaties mogelijk zijn met andere maatregelen, zoals waterberging of ecologische verbindingen, liften de waterparel-maatregelen mee. Zo wordt naar verwachting voldaan aan de doelstelling om in 2009 30% van de maatregelen uit te voeren en 20% in voorbereiding te hebben.
Beperking emissie uit riooloverstorten	2006: Gemeenten stellen in samenwerking met de waterschappen een stedelijk (uitvoerings)waterplan op voor het saneren van de riooloverstorten op HEN-wateren/ waterparels	In het deelgebied Alblasserwaard zijn geen overstorten die op waterparels lozen.
	2006: Afspraken met de gemeente over 50% reductie van vuiluitstoot uit riooloverstorten of afspraken met gemeenten over duurzame oplossingen zoals afkoppelen uit te voeren voor 2010	De basisinspanning van alle gemeenten ligt vast in overstortvergunningen. Het waterschap ziet toe op tijdige realisatie van de saneringsverplichtingen. Afspraken over afkoppelen worden vastgelegd in stedelijke waterplannen
	2009: Waterschappen hanteren bij vergunningverlening het uitgangspunt dat alle overstorten op HEN-wateren/ waterparels in de actiegebieden zijn verwijderd, voorzover uit het waterspoor blijkt dat deze maatregel effectief is.	In het deelgebied Alblasserwaard zijn geen overstorten die op waterparels lozen.

6. Planning en kosten

De meerjarenraming van Waterschap Rivierenland is gebaseerd op de doelstellingen van de bestaande waterbeheersplannen, aangevuld met doelstellingen die voortvloeien uit de nieuwe of deels gewijzigde provinciale waterhuishoudingsplannen. Omdat in de meerjarenraming reeds rekening is gehouden met 'nieuw beleid', kon bij het opstellen van dit uitvoeringsplan als uitgangspunt worden gehanteerd, dat de uit te voeren maatregelen moesten passen binnen de meerjarenraming 2006-2010 van Waterschap Rivierenland.

In hoofdstuk 4 van dit uitvoeringsplan staan de maatregelen genoemd die Waterschap Rivierenland in de periode 2006-2009 in het deelgebied Alblasserwaard gaat uitvoeren. In onderstaande tabellen worden die maatregelen, per soort gebied (landelijke, stedelijke en waardevolle/ beschermde gebieden) en met het jaar van (vermoedelijke) uitvoering, aangegeven.

6.1 Planning

Landelijk gebied				
Nummer	Maatregel	2007	2008	2009
L1	Opstellen GGOR	60	30	
L2	Actualiseren peilbesluiten	90		
L3	Onderzoek naar flexibel peilbeheer	2		
L4	Vaststellen beleid m.b.t. onderbemalingen	2		
L5	(waar nodig) actualiseren van normenstudies	pm	pm	pm
L6	Optimaliseren maaibeheer	*	*	*
L7	Uitvoeren meerjarenbaggerprogramma	1086	2220	100
L8	Actualiseren Legger	pm	pm	pm
L9	Stimuleren aanpak diffuse bronnen	16	16	16
L10	Realiseren wateropgave, hydraulische maatregelen	**	**	**
L11	Renoveren stuwen en gemalen	35	35	35
L12	Realiseren natuurvriendelijke oevers		25	

* Kostenneutraal t.o.v. huidige werkwijze

** Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen exploitatie (voorbereiding)

Stedelijk gebied				
Nummer	Maatregel (kosten x € 1000)	2007	2008	2009
S1	Overname stedelijk water	in S2		
S2	Opstellen waterplannen/ uitvoeringsplannen	81		
S3	Uitvoeren Quick-scans (2006)			
S4	Uitvoeren watertoets	*	*	*
S5	Realiseren basisinspanning riolering	2	1	
S6	Realiseren afkoppeldoelstellingen		100	100
S7	Uitvoeren waterkwaliteitspooonderzoek	in S2		
S8	Stimuleren aanpak diffuse bronnen	in L9	in L9	in L9
S9	Uitvoeren waterplannen	474	390	475
S10	Uitwerken Ontwerp Transformatievisie Merwedezone	*	*	*

* Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen exploitatie

Waardevolle/ beschermde gebieden				
Nummer	Maatregel (kosten x € 1000)	2007	2008	2009
W1	Opstellen GGOR	zie L1	zie L1	zie L1
W2	Realiseren doelstellingen waterparels	*	*	*
W3	Opstellen zwerwaterprofielen	30		

* Werkzaamheden worden uitgevoerd binnen exploitatie

6.2 Tariefontwikkeling

Zoals eerder is aangegeven passen vorenstaande maatregelen binnen de meerjarenraming 2006-2011 van Waterschap Rivierenland. De maatregelen hebben dan ook geen gevolgen voor de tariefontwikkeling zoals deze in de meerjarenraming 2006-2011 is geprognosticeerd. In onderstaande tabel is deze tariefontwikkeling weergegeven.

	2006	2007	2008	2009
Verontreinigingsheffing	55,27	56,85	58,57	60,35
Stijgingspercentage		2,9%	3,0%	3,0%
Exclusief wegen				
Ongebouwd	63,84	65,81	68,85	72,00
Stijgingspercentage		3,1%	4,6%	4,6%
Gebouwd	0,77	0,80	0,82	0,86
Stijgingspercentage		3,9%	2,5%	4,9%
Ingezetenen	41,09	41,98	43,45	44,98
Stijgingspercentage		2,2%	3,5%	3,5%
Inclusief wegen				
Ongebouwd	70,66	72,21	75,26	78,43
Stijgingspercentage		2,2%	4,2%	4,2%
Gebouwd	1,15	1,18	1,19	1,23
Stijgingspercentage		2,6%	0,8%	3,4%
Ingezetenen	81,82	82,21	83,48	84,82
Stijgingspercentage		0,5%	1,5%	1,6%

Bijlage 1, functiebeschrijvingen Zuid-Holland

Functie I: Bebouwd gebied

Bij de functie bebouwd gebied is het waterbeheer er vooral op gericht regenwater op te vangen. Tevens hebben de wateren een belangrijke belevingswaarde en vervullen ze een ecologische en recreatieve functie. Voor bebouwd gebied geldt een minimale oppervlaktewaterberging van 10 procent. Uiteindelijk werken we toe naar een minimaal waterneutrale planontwikkeling om wateroverlast te voorkomen. Een doel daarbij is om wateropgaven in bestaand gebied op te lossen door functies, zoals recreatie en groen, te combineren. Een ander doel is om zettingen en schade aan funderingen te voorkomen.

Functie II: Agrarisch gebied

Het waterbeheer in agrarisch gebied is primair gericht op het agrarisch gebruik: veeteelt, akkerbouw, tuinbouw en glastuinbouw. De drooglegging moet worden afgestemd op het bodemgebruik. Voor het chloridegehalte van het oppervlaktewater dat wordt gebruikt voor agrarische doeleinden, worden de volgende richtwaarden gehanteerd:

Glastuinbouw	200 mg Cl-/l	Akkerbouw	600 mg Cl-/l
Vollegrondstuinbouw	300 mg Cl-/l	Veeteelt	1000 mg Cl-/l

Functie III: Agrarisch gebied met bijzondere waarden (A+)

Gebied met als hoofdfunctie landbouw (met name grondgebonden veehouderij) waarbinnen (verspreid) natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden voorkomen die beschermd dienen te worden. Grootschalige agrarische en niet agrarische ingrepen zijn in principe uitgesloten. Kleinschalige ingrepen worden aan een aanlegvergunning gekoppeld. Het scheuren van grasland ten behoeve van de teelt van ruwvoedergewassen anders dan gras is toegestaan tot een oppervlak van 20% van de duurzaam bij het bedrijf in gebruik zijnde onder de A+ aanduiding vallende gronden

Functie IV: Natuurgebied

De natuurfunctie is toegekend aan gebieden die in de streekplannen zijn aangeduid als natuurgebied. Het waterpeil in deze gebieden wordt afgestemd met de terreinbeheerder, op basis van natuurdoeltype. Flexibel peilbeheer is daarbij mogelijk, als dit eraan bijdraagt het natuurdoeltype te behalen. Bij de afstemming moeten ook de mogelijkheden om water te bergen aan de orde komen.

Functie V: Waternatuur

Bij deze functie gaat het om wateren met bijzondere aquatische natuurwaarden. Voor deze wateren geldt de ecologische waterkwaliteitsdoelstelling STOWA klasse 4.

Functie VI: Zwemwater

Dit zijn geïnventariseerde oppervlaktewateren waar een aanmerkelijk aantal personen regelmatig zwemt en waaraan de functie zwemwater is toegekend. De eisen voor zwemwaterkwaliteit zijn opgenomen in het 'Besluit kwaliteitsdoelstellingen en metingen oppervlaktewater' en in de 'Wet en besluit hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden'. Voor de zwemlocatie wordt verder aandacht gevraagd voor het peilbeheer, de diepte, de veiligheid en de stroming. Het aantal zwemlocaties wordt jaarlijks bijgehouden en kan per jaar verschillen.

Functie VII: Oppervlaktewater bestemd voor gebruik van drinkwater

Bij deze functie gaat het om het tracé van het aanvoerkanaal voor drinkwater op Goeree, dat nog moet worden aangelegd. De eisen voor 'oppervlaktewater bestemd voor de bereiding van drinkwater' zijn opgenomen in het 'Besluit kwaliteitsdoelstellingen en metingen oppervlaktewater'.

Functie VIII: Provinciale vaarwegen

Het provinciale netwerk van vaarwegen vervult diverse functies; het faciliteert diverse vormen van goederenvervoer, van recreatievaart en personenvervoer. Daarbij stelt elke functie zijn specifiek eisen aan de vaarweg en aan het nautisch beheer ervan, te weten breedte en diepte van de vaarweg, doorvaarthoogte en doorvaartbreedte bij kunstwerken, bedieningstijden, stremmingen, inrichting en gebruik van de oevers, obstakels in de vaarweg. Natuurvriendelijke oevers zijn voorzien op plaatsen waar minder beroepsvaart

wordt verwacht. Dat biedt ook de gelegenheid geplande ecologische zones te faciliteren. De specifieke eisen staan beschreven in de Vaarwegenverordening Zuid-Holland.

Algemene basiskwaliteit

Voor alle wateren in Zuid-Holland geldt de ecologische waterkwaliteitsdoelstelling STOWA klasse 3. De chemische doelstellingen zijn opgenomen in bijlage 1 van de 'Regeling milieukwaliteitseisen gevaarlijke stoffen oppervlaktewateren' van 22 december 2004

Bijlage 2, maatregelen regionale wateroverlast

Toelichtende tabel Maatregelen regionale wateroverlast: Ablasserwaard

CODE	NAAM	MAATREGEL
AV_H_1	Kortland	Hydraulische maatregelen
AV_H_2	Sliedrecht Noord	Hydraulische maatregelen
AV_H_3	Groote Waard	Hydraulische maatregelen
AV_P_1	Sliedrecht	Projectgewijs oplossen
AV_P_2	Sliedrecht Noord	Projectgewijs oplossen
AV_P_3	Noordzijde	Projectgewijs oplossen
AV_P_4	Botersloot	Projectgewijs oplossen
AV_P_5	Groote Waard	Projectgewijs oplossen
AV_T_23	Lage Boezem van de Overwaard	Gebiedsgerichte norm
AV_T_25	Putten Van Zessen	Gebiedsgerichte norm
AV_T_26	Eendenkooi Bassa	Gebiedsgerichte norm
AV_T_27	Eendenkooi De Zouwe Kooibos	Gebiedsgerichte norm
AV_T_29	Niemandshoek Noord	Gebiedsgerichte norm
AV_T_30	Kortenbroek	Gebiedsgerichte norm
AV_T_31	Niemandshoek Zuid	Gebiedsgerichte norm
AV_T_32	Eendenkooi Streefkerk Kooiplas	Gebiedsgerichte norm
AV_T_33	Gorzen Oost	Gebiedsgerichte norm
AV_T_34	Hoenderwiel	Gebiedsgerichte norm
AV_T_38	Hoge Boezem van de Nederwaard	Gebiedsgerichte norm
AV_T_39	Blauwgraslanden Bleskensgraaf	Gebiedsgerichte norm
AV_T_40	Lage Boezem van de Overwaard	Gebiedsgerichte norm
AV_T_41	Langenbroek	Gebiedsgerichte norm
AV_T_43	Hoge Boezem van de Overwaard	Gebiedsgerichte norm

Bijlage 3, Monitoring watersystemen

In 2005 is een nieuw Integraal Meetplan opgesteld. Dit plan integreert de diverse vigerende meetplannen, integreert kwaliteits- en kwantiteitsonderzoek en speelt in op recente informatiebehoefte. Het meetplan vormt de basis voor de te verzamelen meetgegevens met betrekking tot het watersysteem in de periode 2006 – 2011. Een belangrijk doel van de monitoring is het opbouwen van kennis over het functioneren van het watersysteem. In het meetplan wordt ingespeeld op de monitoringsbehoefte van de Kaderrichtlijn Water. De monitoring die vanuit de KRW wordt verplicht gesteld, wordt volledig in dit plan geïntegreerd. De in het kader van het meetplan verzamelde watersysteem-informatie wordt onder andere gebruikt voor de evaluatie van het beleid (monitoringscyclus).

De vele onderzoekthema's die kunnen worden onderscheiden zijn geclusterd tot een viertal hoofdthema's:

- *Normtoetsing en toestandbeschrijving*
Dit hoofdthema is gericht op het beschrijven van de toestand van watersystemen voor een aantal aspecten van waterkwaliteit, zoals ecologie, chemie, microbiologie en radioactiviteit.
- *Systeemkennis ecologie en waterkwaliteit*
Dit hoofdthema is gericht op het vergroten van de kennis van het waterschap op het functioneren van zijn watersystemen als aquatische ecosystemen. Hierbij gaat het om het verkrijgen van inzicht in achterliggende oorzaken van waterkwaliteitsproblemen, het ontdekken van trends en ontwikkelingen in de kwaliteit en het volgen van effecten van maatregelen.
- *Hydrologische systeemkennis*
Dit hoofdthema is gericht op het vergroten van het inzicht in het hydrologische systeem. Dit betreft vragen als: wat is de omvang en hoe verlopen oppervlaktewaterstromen en wat is de relatie met het (ondiepe) grondwater. Ook het verkrijgen van informatie over het waterpeil voor het opstellen en toetsen van peilbesluiten valt onder dit thema.
- *Specifieke menselijke belasting*
Dit hoofdthema is speciaal toegewijd aan een aantal belangrijke kwaliteitsbepalende menselijke belastingen en oorzaken van problemen.

Bijlage 4, kaarten

1. Functiekaart
2. Natuurdoelen
3. Maatregelen regionale wateroverlast
4. Peilgebieden
5. Oppervlaktewaterlichamen KRW
6. Onverdachte watergangen